

SİNEMATEK
sinemaevi
KADIKÖY BELEDİYESİ

24 EKİM 2023 - 21 OCAK 2024

60'LARDA GODARD

ERDEN KIRAL TOPLU GÖSTERİMİ

IL CINEMA RITROVATO İSTANBUL'DA

SESSİZ PERŞEMBE | BAĞIMSIZ TÜRKİYE SINEMASI | SERGİ: GODARD

Osmanağa Mah. Hasırcı Sok. No:16 | sinematek.kadikoy.bel.tr | +90 216 771 72 98 | /sinemateksinemaevi

Hayatını Yaşamak (1962, Jean-Luc Godard)

60'LARDA GODARD

ERDEN KIRAL TOPLU GÖSTERİMİ

IL CINEMA RITROVATO İSTANBUL'DA

SESSİZ PERŞEMBE

BAĞIMSIZ TÜRKİYE SİNEMASI

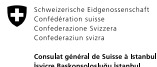
SERĞİ: GEORGES PIERRE'İN GÖZÜNDEN GODARD

24 Ekim 2023 – 21 Ocak 2024

Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi

Institut français Türkiye
İstanbul İtalyan Kültür Merkezi
İsviçre Başkonsolosluğu İstanbul
Eye Filmmuseum
Il Cinema Ritrovato
Cineteca di Bologna
KMEM

işbirliğiyle

SUNUŞ

60'LARDA GODARD

Jean-Luc Godard, 1961-1967 yılları arasında ardı ardına çektiği 15 uzun metraj ile sinema tarihinin en önemli çalışmaları arasında değerlendirilmesi gereken bir film zinciri ortaya koydu. 60'ların devrimci ve özgürlükçü ruhunun sinemada vücut bulmuş hâli olan bu filmler o zamana dek görülmemiş bir özgürlük alanı açtı; filmler üzerine düşünme ve film yapma şeklimizi kökünden değiştirdi. Bu programda Yeni Dalga akımına ve modern sinemaya öncülük eden filmleriyle yirminci yüzyılın en önemli sanatçıları arasında yer alan Godard'ın 60'lı yıllarına odaklanıyoruz. Institut français Türkiye'nin değerli katkılarıyla sunduğumuz programda yalnızca sinema sanatını değil, kültür hayatımızı derinden etkileyen bu filmlerden 11 tanesi ve Cyril Leuthy'nin Godard'ı anlamak için iyi bir kaynak olan 2022 yapımı belgesel filmi *Godard, Yalnız Sinema (Godard, seul le cinema)* yer alıyor.

SERĞİ: GODARD

Institut français Türkiye ve Sinematek/Sinema Evi, Jean-Luc Godard'a adanmış retrospektife paralel olarak Godard'ın filmlerinden muhteşem kareleri sizlerle buluşturmak için bir araya geliyor. Set fotoğrafçıların rolüne de vurgu yapan sergi, sinema dünyasının ve özellikle Yeni Dalga yönetmenlerinin en önemli fotoğrafçılarından biri olan Georges Pierre'in, Jean-Luc Godard'ın, sinemanın geleneksel kurallarına nasıl karşı çıktığına ışık tutan fotoğraflarından oluşuyor. BluTV, 212 Photography İstanbul ve İsviçre Başkonsolosluğu İstanbul destekleri ile 2 Ekim'de başlayacak olan sergiyi Anadolu Yakası'nda Sinematek/Sinema Evi'nde, Avrupa Yakası'nda ise Institut français İstanbul'da 9 Aralık'a kadar ziyaret edebilirsiniz.

ERDEN KIRAL TOPLU GÖSTERİMİ

Geçtiğimiz yıl kaybettiğimiz usta yönetmen Erden Kıral'ı hatırlamak, modern sinemamızın öncülerinden sayılan bu değerli yönetmenin sinemasına bugünden bakmak, filmleri üzerine tartışmak ve onu daha iyi anlamak amacıyla düzenlediğimiz toplu gösterimde 7 film yer alıyor. Bu program kapsamında film mirasımızın korunmasına katkıda bulunma hedefimiz doğrultusunda Kurukahveci Mehmet Efendi'nin değerli katkısıyla gerçekleştirdiğimiz ilk restorasyon projemizi de seyirciyle buluşturuyoruz. Önce sansür daha sonra da kopyasındaki sorunlar nedeniyle yıllarca kendi ülkesinde perdede izlenememiş olan *Hakkârî'de Bir Mevsim* program kapsamında Onat Kutlar Sinema Salonu'nda izlenebilecek.

IL CINEMA RITROVATO İSTANBUL'DA

Film restorasyonu ve korunması konusunda dünyanın önde gelen arşivlerinden Cineteca di Bologna tarafından düzenlenen Il Cinema Ritrovato Film Festivali her yıl dünyanın dört bir yanından yeni restore edilmiş filmleri, sinema tarihçilerini ve güncel sinemanın önemli temsilcilerini bir araya getiriyor. Geçen yıl olduğu gibi bu yıl

da festivali küçük bir seçkiyle İstanbul'a getiriyoruz. Cineteca Di Bologna ve Il Cinema Ritrovato işbirliğiyle hazırladığımız ve İstanbul İtalyan Kültür Merkezi'nin değerli katkılarıyla sunduğumuz programda, 22-30 Haziran 2023 tarihlerinde otuz sekizincisi gerçekleştirilen festivalin programından seçtiğimiz yeni restore edilmiş 6 klasik film seyirciyle buluşacak. Bu programa katkılarından dolayı Il Cinema Ritrovato Festival Koordinatörü Guy Borlee'ye, tüm festival yönetimine ve ekibine, özellikle Gian Luca Farinelli, Ehsan Khoshbakht, Andrea Meneghelli, Carmen Accaputo, Alessandro Criscitiello ve Violette de La Forest'e içten teşekkürlerimizi sunarız.

SESSİZ PERŞEMBE: PIERRE LOTI'NİN FANTASTİK EVRENİ

Sinemanın erken dönem eserlerini canlı müzik eşliğinde seyirciyle buluşturan Sessiz Perşembe gösterimlerimiz devam ediyor. Yüzüncü ölüm yıldönümünde Pierre Loti'yi anmak amacıyla, danışmanımız Elif Rongen-Kaynakçı'nın hazırladığı programda, Loti'ye farklı açılardan yaklaşan filmlerden oluşan küçük bir seçki canlı müzik eşliğinde seyirciyle buluşacak. Programa katkılarından dolayı Eye Filmmuseum'a, Institut français Türkiye'ye ve programın müzik sponsoru Kurukahveci Mehmet Efendi'ye teşekkür ederiz.

FİLMKOOP İLE BAĞIMSIZ TÜRKİYE SİNEMASI

Sinemamız için alternatif bir gösterim mecrası ve bir tartışma platformu oluşturmak amacıyla FilmKoop işbirliğiyle gerçekleştirdiğimiz Bağımsız Türkiye Sineması gösterimleri devam ediyor. Gösterimler ve film ekipleriyle söyleşiler yine pazar günleri 14.00 seansında yapılacaktır. FilmKoop ile Bağımsız Türkiye Sineması programını internet sitemizden ve sosyal medya hesaplarımızdan takip edebilirsiniz.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ

ANA PROGRAM 60'LARDA GODARD

60’LARDA GODARD

Jean-Luc Godard, 1960’ta ilk filmi *Serseri Âşıklar*’ı (*À bout de souffle*) çektikten sonra sinemayı bırakmış olsa da sonuç değişmezdi; el kamerası ve doğal ışıkla gerçek mekânlardaki çekimleri, sıçramalı kurgu denemeleri, alışılmadık kamera açıları, cazı andıran düzensiz kurgu ritmi ve bohem karakterleriyle film, *Yurttaş Kane*’den (1941) beri çekilmiş en özgün ve yaratıcı film olarak hatırlanacaktır yine. Ama Godard devam etti, 1961-1967 yılları arasında ardı ardına çektiği 15 uzun metraj ile sinema tarihinin en önemli çalışmaları arasında değerlendirilmesi gereken bir film zinciri ortaya çıkardı: *Serseri Âşıklar* (*À bout de souffle*, 1960) *Kadın Kadındır* (*Une femme est une femme*, 1961), *Hayatını Yaşamak* (*Vivre sa vie*, *Film en douze tableaux*, 1962), *Küçük Asker* (*Le Petit Soldat*, 1963), *Jandarmalar* (*Les carabiniers*, 1963), *Nefret* (*Le mépris*, 1963), *Çete* (*Bande à part*, 1964), *Evli Bir Kadın* (*Une femme mariée*, 1964), *Alphaville* (1965), *Pierrot le Fou* (*Çılgın Pierrot*, 1965), *Erkek, Dişi* (*Masculin féminin*, 1966), *Amerikan Malı* (*Made in U.S.A.*, 1966), *Onun Hakkında Bildiğim İki Üç Şey* (*2 ou 3 choses que je sais d’elle*, 1967), *Çinli Kız* (*La Chinoise*, 1967), *Week End* (1967).

Bir bütün olarak ele alındığında, yaratıcı stili, enerjisi, göz alıcı, havalı görsel dünyası, sinemanın önyargılarına, geleneklerine coşkuyla karşı çıkan ve seyirciyi kaşıkla beslemeyi reddeden tavırla bu 15 filmin sinema tarihinde eşi benzeri yok. “Godardyen” kelimesini kullandığımızda bu filmleri, bu filmlerdeki dünya görüşünü ve sinema yaklaşımını kast ediyoruz. Öte yandan, bu filmleri izlerken kültürel ve politik çalkantılar içindeki bir dönemle bağ kurmak ve bu baği korumak için sinemanın nasıl bir yön aldığını görüyoruz. Film yapma ve filmler üzerine düşünme şeklimizi kökünden değiştiren

filmler bunlar. Ve tabii aynı zamanda Godard’ı modern sinemanın yaratıcısı yapan filmler. Yeni Dalga’nın ön saflarında, yıldızının en parlak olduğu 60’lı yıllarda yaptığı filmleriyle Godard, sinemada bir devrim gerçekleştirmiş, bir özgürlük alanı açmıştı ama bütün bunlar bir yana, başka hiçbir yönetmenin sinemasında zamanın ruhu böylesine yaratıcı bir biçimde vücut bulmadı.

Godard bir sinema tutkunuydu, aynı zamanda eleştirmen, yazar, provokatör, ideolog ve devrimci, setlerin gerilla reisi; hayranlarından biri olan Susan Sontag’ın dediği gibi “bilinçli bir sinema imhacısı”. Yıllardır sayısız alıntıya kaynak olmuş aforizmalar yağdırmış bir sinemacı: “Bir film yapmak için tek ihtiyacınız bir kız ve bir silahtır”, “Sinema saniyede 24 karelik gerçektir”, “Her hikâyenin bir başı, bir ortası ve bir sonu olmalıdır ama mutlaka bu sırayla olması gerekmez” ... Son 50 yılın öne çıkan sinemacılarına baktığımızda ondan etkilenmemiş birinden söz etmek zordur. Geçtiğimiz yüzyılın en önemli sanatçılarından biri olarak toplumsal kültür üzerinde büyük bir etki yaratmıştır.

Yeni Dalga akımının öncüleri, François Truffaut, Jacques Rivette, Éric Rohmer, Claude Chabrol ve diğer yönetmen arkadaşları gibi Godard da ilk önce 1950’lerde Cahiers du Cinéma dergisinde yazdığı film eleştirileriyle tanındı. Lo Duca, Jacques Doniol-Valcroze ve André Bazin tarafından kurulan dergi, Henri Langlois’nın yönettiği efsanevi La Cinémathèque française’de durmadan film izleyerek kendini yetiştirmekte olan bu genç yazarlara sayfalarını açmıştı. Yeni Dalga akımı; Cahiers du Cinéma’da ortaya atılan tartışmalar, özellikle de gelecekte akımın öncüleri olarak film çekmeye başlayacak genç yazarların savunduğu fikirleri

toparlayarak kaleme aldığı yazısında Bazin’in ortaya koyduğu “Yaratıcı Yönetmen Politikası” (*La politique des auteurs*) fikri üzerinde yükselecekti. Sinema üretiminde yönetmenin yaratıcı konumunu merkeze yerleştiren ve sinemayı, ana yaratıcı süreçlerin yönetmen tarafından gerçekleştirildiği bir sanat olarak tanımlayan *auteur* teorisi üzerine kafa yoran ve bu teoriye zaman içinde farklı yorumlar getirerek film eleştirisi yazmaya devam eden Godard ve arkadaşları, dönemin saygın eleştirmenleri tarafından çoğunlukla küçümsenen ya da görmezden gelinen Alfred Hitchcock ve Howard Hawks gibi yönetmenlerin dehasını takdir ediyordu. Ancak sonunda, aralarında sinemasını bütünyle film eleştirisi ve bu denli ateşli bir sinefillik üzerine kuran yalnızca Godard oldu. Sinemanın ne olduğunu, eleştirinin filmler, filmlerin ise yaşam üzerinde etkili olabildiği bir dönemde sinemanın ne anlama geldiğini ciddi olarak düşünen ilk sinemacıydı. Sinema tarihini referans alınacak ve revize edilecek bir metin olarak gören ilk yönetmen de oydu.

Sinemanın rolü “gerçekliğin yansımaları”, kopyalarını, taklitlerini üretmek değil, gerçeklik üzerine anlamlar üretmek olmalıydı.¹ Gerçeği taklit eden basit hikâye anlatımı, kurgu anlayışı ve sıkıcı teatrallığı ile sinemanın klasik döneminin sona erdiğini, yeni bir sinema anlayışı ve yeni bir sinemacının eskinin yerini alması gerektiğini görmüştü. Klasik sinemayı çok iyi biliyor ve derinden seviyordu ama orada yapılacak bir şey kalmadığını, yeniden başlamak gerektiğini anladı ve sonra da bütün kuralları yıkarak yerine yenilerini koymaya girişti, tabii sonra onları da yıkmak üzere.

Sinemanın ne olabileceği ve ne olması gerektiğine dair bütün varsayımları sorgulayarak paramparça etti ve sonra bu parçaları yepyeni bir sinema ortaya çıkarmak üzere yeniden birleştirdi; ani kamera hareketleri, dördüncü duvarın kırıldığı anlar, soyut kompozisyonlar, ne olduğu anlaşılamayacak kadar kısa planlar, arayazılar, seste ve görüntüde ani kesintiler, kime ait olduğu anlaşılmayan dış sesler, gürültü, boğuk diyaloglar, yersiz kesmeler ve gerçekçi olmayan sahnelemelerle dolu eğlenceli bir labirent ortaya çıkardı.

Film türlerini ve janrları da yeniden yapılandırıyor, filmlerinde onları birer oyuncak gibi kullanıyor, bir müddet oynadıktan sonra mutlaka seyirciye izlediğinin bir film olduğunu hatırlatan bir şey yapıyor, onu hikâyeye kapılmaktan alıkoyarak biçim üzerine düşünmeye sevk ediyordu. *Kadın Kadındır*’da müzikal, *Alphaville*’de bilimkurgu, *Jandarmalar*’da savaş, *Serseri Âşıklar*, *Çılgın Pierrot* ve *Çete*’de kara film, *Küçük Asker*’de ajan gerilimi, *Hayatını Yaşamak*’ta toplumsal dram, *Nefret*’te ise bir evlilik dramını klasik sinemanın kalıplarını sorgulamak ve yıkmak için kullandı.

Serseri Âşıklar ilk gösterildiğinde aynı dönemin yeni filmleri onun yanında bir anda eski moda kalmıştı. Oysa aradan geçen zamanda *Serseri Âşıklar* hiç eskimedi, öyle ki bugün izlendiğinde hâlâ yeni bir şeylerin doğuşuna tanık olma hissi uyandırıyor insanda. Filmin o meşhur sahnesinde Jean-Paul Belmondo, Humphrey Bogart’ın resmine bakarak başparmağını aynı onun gibi dudaklarının üzerinden geçirip “Bogie” derken bütün bir döneme veda ediyor sanki. İnsanı baş döndürücü bir başıboşluk hissiyle

¹ Jean-Luc Godard: Sinemanın İmhası, Fırat Yücel, Altıyazı Dergisi, Yönetmen Portreleri, 3 Aralık 2019.

sarmalayan, oysa her ayrıntısı planlanmış olan bu komik, hüzünlü, cürekâr film sinema yapma şeklimizi ve ona bakış açımızı kökünden değiştirdi ve tıpkı Joyce’un Ulysses’i ya da Picasso’nun Guernica’sı gibi kültür hayatımızın köşe taşları arasında yer alan yirminci yüzyıl eserlerinden biri oldu.

Serseri Âşıklar’dan sonra, bir yandan sinemayı edebiyat ve tiyatro gibi daha eski sanatlarla bağlarından kurtarıp özgürleştirirken bir yandan da onu, muhtemelen büyük bir zevk duyarak, dönemin diğer kültürel ürünleriyle bir çatışma alanına çevirdi. Pop müzikle klasik müziği yan yana getirdi, filmlerden, afişlerden, kitaplardan, resimlerden, reklamlardan, sloganlardan, felsefi kavramlardan ve ilerleyen dönemde de politik ajitasyon ve propagandadan etkilendi. Tüm bunlarla yaptıkları bir yandan son derece ciddi ve seyirci için zorlayıcı, bir yandan da çok eğlenceliydi.

Godard’ın sinemasının pasif seyirciye göre olmadığını söylemek lazım, o yüzden çoğu izleyiciye ürkütücü gelebilir. Kendisi yaptığı sinemayı, “hikâye anlatmaktan ziyade filme çekilmiş denemeler yazıyorum,” diye tanımlıyordu. Bazı filmlerinde bunu çok net görürüz. Örneğin, açılış jeneriğinde “Marx’ın ve Coca Cola’nın çocukları” diye başlık attığı filmi *Erkek, Dişi* (1966). Ama Godard’ın sinemasının zorlayıcı yönüne fazla odaklanırsak bu sinemanın güzelliğini ve bazı anlarda ne kadar derin bir hassasiyetle dolu olduğunu gözden kaçırma riskimiz var; örneğin *Çete* filminde üç arkadaşın Louvre Müzesi’nin koridorlarında koştukları sahne ya da *Nefret*’te -ki hem bir evliliğin hem de büyürken çok sevdiği Hollywood sinemasının sonunu ele aldığı bu film çoğu kişiye göre yönetmenin en büyük başyapıtı ve en duygusal filmidir- Brigitte Bardot ve Michel Piccoli’nin yatak sahnesi ya da *Kadın Kadındır*’da Anna Karina’nın kameraya göz kırptığı an.

Godard’ın oyuncusu Anna Karina’yla ortaklığı sinemanın en ilginç ve hayranlık uyandırıcı beraberliklerinden birisidir hiç şüphesiz. Birlikte 8 film yaparlar, bunların bir kısmı Aralık 1964’teki boşanmalarından sonradır. Bütün filmlerde kameranın Karina’ya büyüleyici bir gizem karşısında hissedilen şaşkınlıkla karışık bir hayranlıkla baktığı açıkça görülür. Son filmlerinden *Çılgın Pierrot*’da (1965) Karina’nın karakteri başrolü paylaştığı erkek karaktere ihanet eder, birlikte yaptıkları son film olan *Amerikan Malı*’nda (1966) ise Karina, filmde Godard’ı temsil eden karakteri öldürür.

Tüketim toplumundaki yabancılaşmayı ve burjuva yaşam tarzını hicveden bir yol filmi, bir nevi fantastik kara film olarak tasarladığı filmi *Çılgın Pierrot*, Godard’ın sinemasında yeni bir yönelimi temsil eder. O sırada sanatının zirvesinde kabul edilen bir yönetmenden beklenmeyecek derecede keskin bir değişimdir bu. *Çılgın Pierrot*, bir yandan Godard’ın o zamana dek yaptığı tüm filmlerin bir özeti gibidir, önceki filmlerinin birçoğuna doğrudan göndermelerle doludur zaten; öte yandan çarpıcı renkleri kullanışı, reklam sloganları ve politik propagandaya yönelen tarzıyla sonraki filmlerindeki değişimin izlerini taşır.

Cezayir ve Vietnam’daki sömürgeci şiddet, İsviçreli yönetmeni derinden etkilemiştir; bu konudaki fikirleri bu döneme ait son iki filminde iyice açığa çıkar. *Çinli Kız*’ı ve *Week End*’i izlediğinizde kameranın arkasındaki yönetmenin belirli bir bilinçle hareket ettiğini ve doğruyu aradığını hissedersiniz. 1968’in Mayıs ve Haziran aylarında, Fransa’da De Gaulle iktidarına karşı ayaklanan üniversite öğrencilerinin başlattığı ve işçilerin de desteğini alarak ülke çapında bir isyana dönüşen öğrenci hareketini Godard ve arkadaşları da büyük bir heyecanla desteklemişti. Godard 1967’de çektiği filmi *Çinli Kız*’da olacakları önceden görür âdeti. Politik bir suikast hazırlığı içindeki militan öğrencileri konu

alan filmde öğrencileri ne kadar naif ve hayalperest göstermiş olsa da onlarla özdeşleştiği açıkça bellidir.

Batı emperyalizmine ve burjuva değerlerine sert bir saldırı niteliğindeki filmi *Week End*’de ise Fransız Devrimi’nin ünlü sloganı “zenginleri yiyin”den esinlenerek yamyamlıkla sona eren bir toplumsal çöküş vizyonu ortaya koyar yönetmen. Filmin sonunda perdede “FIN DU CINEMA” yazısı belirir, yani “Sinemanın Sonu”.

Godard, klasik sinemanın kitlelerin afyonu olduğuna inanıyordu; sonuçta kişisel yazar-yönetmenlik (*auteur*) kavramı da burjuva bir kavramdı ona göre. Ona ün kazandıran stili ve yöntemleriyle yoluna devam etmektense sanatsal şöhretinden hep kaçması bu yüzdendi belki. 1969’da Jean-Pierre Gorin ile birlikte, teorik eğitim çalışmaları odaklı film kolektifi Dziga Vertov Grubu’nu kurdu. 1970’lerde televizyon ve video alanında deneysel çalışmalar yaptı. 80’lerde kısa süreliğine reklam filmleri ve anaakıma yakın film denemeleri olduysa da sonra 2000’lerde yine kendi marjinal dünyasına geri döndü. Bu dönemde, sanat, toplum, hafıza ve tabii en çok da sinema üzerine yorumlarından oluşan, her zamankinden serbest formda denemeler çekti. *Week End*’den sonra bir daha hiçbir zaman sinema dünyasında önceki döneminde olduğu kadar göz önünde olmayacaktı ve muhtemelen bunu kendisi için daha özgürleştirici buluyordu. İsviçre’ye yerleştikten sonraki dönemde dünyaya ve seyirciye bakışı giderek daha düşmanca, daha öfkeli ve hatta küçümser bir hâl aldı; bundan hoşnut görünüyordu. Geçen yıl, 91 yaşındayken İsviçre’deki evinde, hekim destekli intihar yoluyla ve kendi kararıyla hayatına son vermiş olması onu tanıyan ve anlayan kimseyi şaşırtmamış olmalı. O gün, yani 13 Eylül 2022, çoğu kişi için gerçek anlamda “sinemanın sonu”ydu. Evet, Godard zamanla iyice huysuz birine dönüşmüştü. Yaptığı sinema cinsiyet politikaları açısından

zamanın gerisinde kaldı, Maocu politik görüşlerinin samimiyeti ve sağduyusu sorgulanıyordu. Dolayısıyla, son döneminde çektiği bazı ufuk açıcı filmlerini bir yana koyarsak, Godard’ın o kadar iyi yaşanmadığını söyleyebiliriz belki ama 60’lı yıllarda çektiği filmler için bunu kesinlikle söyleyemeyiz. Ne bu filmler ne de bu filmlerin öncülük ettiği teknikler ve sinema görüşü yaşlandı; elli yıldır onlar sayesinde sinemayı ileri götüren nice başyapıt yapıldı ve umuyoruz ki bundan sonra da yapılacak.

Sinematek/Sinema Evi Film Program Koordinatörü
Senem Erdine

Godard, Yalnız Sinema

Godard, seul le cin ma

Yönetmen
Cyril Leuthy

Senaryo
Cyril Leuthy

Oyuncular
Guillaume Gouix
(anlatıcı)

Gösterim Tarihi: 24.10.2023 - 20.00 / 26.11.2023 - 18.30 / 29.12.2023 - 20.00

 lke
Fransa

Yıl
2022

Süre
100 dk.

Renk
Renkli
Siyah-Beyaz

Dil
Fransızca

Gösterim
Türkçe Altyazılı

Godard, Yalnız Sinema kli elerin ve mitolojinin ötesine geçip Jean-Luc'  görmeye çalışırken JLG'nin hayatının sinemayla nasıl tamamen i  içe geçmiş olduğunu gözler önüne seriyor. Belgeselin, tarihsel bağlamı ayrıntılandırmak yerine ilk elden tanıklıklara ve kamera arkası görüntülere odaklanmış olması ise heyecan verici. Filmin yönetmeni Cyril Leuthy'ye göre Godard'a dair en yüreklendirici şey, her şeye olanak tanıması, sinemacılara kalıpları zorlama, hatta kırmayı deneme özgürlüğünün kapısını aralaması.

Özellikle se kimizde odaklandığımız 1960'lar dönemi, Godard'ın ikonoklastili inin en çarpıcı örneklerini verdiği yıllar. Sinemanın ne kadar kuralı varsa dinamitleyen bu kamusal figür, kendi döneminde bir *rock star* mertebesine eri mesine, yaşamını filmlerine doğrudan yansıtmaktan  ekinmemesine rağmen kapalı bir kutudan farksız. Belgeselde, yönetmenin hayatında iz bırakan Anna, Anne ve Anne-Marie ile kurduğu veya kuramadı ı i li kilere yer verilmesi bu kutunun kapağını biraz olsun aralıyor.

Sinema nedir sorusunun peşinde sanatını sürekli yenileyen, yıkarak yaratan JLG'nin derdi en geniş seyirci kitlesine ulaşmak değil. Jacques Becker'in Modigliani'yi anlattığı filmi *Les amants de Montparnasse* (1958) filmi için Cahiers du Cin ma'ya yazdığı eleştiri yazısının son cümlesinin aslında kendi sinemasını  zetledi ini söylemek yanlış olmaz: "Bo lu un içine atlayanın seyredenlere açıklama borcu yoktur".

Serseri Âşıklar

À bout de souffle

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

François Truffaut
Jean-Luc Godard
Claude Chabrol

Oyuncular

Jean Seberg
Jean-Paul Belmondo
Van Doude

Gösterim Tarihi: 27.10.2023 - 20.00 / 25.11.2023 - 18.30 / 26.12.2023 - 20.00

Ülke

Fransa

Yıl

1960

Süre

90 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca
İngilizce

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Michel Poiccard, günlük hayatında Humphrey Bogart'ın kara filmlerindeki personasını örnek alan genç bir suçludur. Otomobil çaldıktan sonra peşine düşen polis memurunu vurarak öldürür ve polislerden saklanmak için, Paris'te gazetecilik okuyan Amerikalı üniversite öğrencisi Patricia'nın ufak dairesini seçer. Michel, Patricia'yla birlikte İtalya'ya kaçma hayali kurduğu sırada genç kadın Michel'in işlediği cinayetten haberdar olur. Filmin hikâyesi, François Truffaut'nun, küçük işler yapan hırsız Michel Portail ve Amerikalı kız arkadaşı hakkında okuduğu bir gazete haberine dayanıyor.

Sinemanın o güne dek oturmuş her kuralını yıkmaya ant içmiş gibi film çeken ve esasen her seferinde film çekmenin filmini çeken bir yönetmenin bu ilk uzun metraj filmi bile, ilerleyen yıllarda çektiği filmlerin habercisi niteliğinde. Filmlerinde sinema, edebiyat, resim ve müzik eserlerine sayısız gönderme yapan, seyircinin film izlemekte olduğunu unutmamasına asla izin vermeyen, politik ve kişisel anlam arayışını filmlerine doğrudan yansıtmaktan çekinmeyen JLG'nin bu filmle sinema tarihinde Fransız Devrimi yaptığını söylemek abartı sayılmaz.

Yapım sonrası aşamada Godard ilk kurgunun fazla uzun olduğunu fark etmiş ve sahne çıkarmaktansa sahneleri kendi içinde kesmeyi seçmiştir. Bosley Crowther'ın "resimsel kakofoni" dediği sıçramalı kurgu, amaçlanmamış bir sonuç olmakla birlikte Michel'in parçalanmış kişiliğini, gerçeklikle gitgeli ilişkisini yansıtır.

Kadın Kadındır

Une femme est une femme

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Geneviève Cluny
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Anna Karina
Jean-Claude Brialy
Jean-Paul Belmondo

Gösterim Tarihi: 31.10.2023 - 20.00 / 09.12.2023 - 18.30 / 03.01.2024 - 20.00

Ülke

Fransa, İtalya

Yıl

1961

Süre

84 dk.

Renk

Renkli

Dil

Fransızca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Angéla ve Émile birlikte yaşayan ve birbirini çok seven iki sevgilidir. Émile'in arkadaşı Alfred de Angéla'ya kendince kur yapmaktadır. Bu sıralarda Angéla çocuk yapmak istediğine karar verir. Ancak sevgilisini bir türlü ikna edemez ve sürekli tartışırlar. Neyse ki Alfred, arkadaşı Émile kadar isteksiz değildir.

Godard bu filmde Gene Kelly, Cyd Charisse ve Bob Fosse isimlerini vererek andığı Amerikan müzikal komedilerini alıp ters yüz eder: O müzikallerin rengârenk setleri yerine kapalı, gri bir Paris'te akıcı dans koreografileri yerine onları taklit eden süreksiz kareler, aniden başlayıp kesilen müzikler yetmezmiş gibi dördüncü duvarı eğlenerek yerle yeksan eder.

Kadın Kadındır; her ne kadar Godard'ın geleneksel sinema mekaniğini alt üst eden alâmeti farikalarını barındırsa da konusu ve ters yüz ettiği tür bakımından filmografisinde ayrıksı bir yerde durur. Bununla birlikte 1961 Berlin Film Festivali'nden sinemaya yenilikçi yaklaşımı sayesinde ödölsüz dönmez, film Anna Karina'ya da En İyi Kadın Oyuncu ödöülü kazandırır. Karina da diğer karakterlerin abartılı oyunculuğunu paylaştığı hâlde erkek karakterler daha çocuksu bir izlenim verirken, Angéla'nın özellikle cinselliği konusunda olgun ve söz sahibi olması dikkat çekicidir.

Çılgın Pierrot

Pierrot le fou

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Rémo Forlani
Jean-Luc Godard
Lionel White

Oyuncular

Jean-Paul Belmondo
Anna Karina

Gösterim Tarihi: 01.11.2023 - 20.00 / 14.11.2023 - 20.00 / 25.11.2023 - 14.00

Ülke

Fransa, İtalya

Yıl

1965

Süre

110 dk.

Renk

Renkli

Dil

Fransızca
İngilizce
İtalyanca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Ferdinand Griffon yakın zamanda işinden kovulmuştur ve mutsuz bir evlilik sürdürmektedir. Sığ konuşmalarla dolu bir partiye katıldıktan sonra karşı konulmaz bir kaçma ihtiyacı duyar. Ailesini ve burjuva yaşam tarzını geride bırakarak eski kız arkadaşı Marianne ile kaçmaya karar verir. O sırada Marianne'in evinde bir ceset, peşinde de o dönem Fransa sömürgesi Cezayir'in bağımsızlığına karşı savaşan Fransız paramiliter örgüt OAS militanları vardır. Marianne ve Fransa pantomiminde üzgün palyaço karakterine verilen "Pierrot" adıyla hitap ettiği Ferdinand kaçmayı başarır; Paris'ten Akdeniz kıyılarına uzanan kanlı bir firar rotası izlerler. Yol boyunca Ferdinand kendine entelektüel bir dünya kurarken Marianne'la uzaklaşırlar. Belki de daha en baştan uzaktırlar.

Lionel White'in 1962 tarihli romanı Obsession'ı temel alan *Çılgın Pierrot*'yu çektiği sırada Godard, hem kişisel hem sinemasal hem de düşünsel bir çalkantı içindedir.

Ferdinand, Godard'ın el yazısını gördüğümüz bir günlük tutar ve oraya hayalini, özlemini yazar: İssizlık içinde Marianne ile baş başa yaşayacakları bir hayat onu sanatsal ve düşünsel açıdan besleyecektir. Sevdigi kadın bu rüyada ona eşlik edecektir. Oysa Marianne'in başka beklentileri vardır. Ferdinand'ı bu münzevi tefekkür hâlinde uzaklaştırıp mahrum bırakır. Film kimi eleştirmenlerce Godard'ın, onu ve sanatını mahvettiğini düşündüğü Anna Karina'ya yönelik bir itham niteliğindedir.

Hayatını Yaşamak

Vivre sa vie: Film en douze tableaux

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Marcel Sacotte
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Anna Karina
Sady Rebbot
André S. Labarthe
Monique Messine
Guylaine Schlumberger

Gösterim Tarihi: 04.11.2023 - 14.00 / 05.12.2023 - 20.00 / 07.01.2024 - 18.30

Ülke

Fransa

Yıl

1962

Süre

85 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

22 yaşındaki Nana Kleinfrankenheim aktris olma umuduyla eşi Paul ve küçük oğlunu terk eder. Plak dükkânında çalışmaya başlayan Nana geçinmekte zorlanmaktadır. Üstüne üstlük kirasını ödeyemediği için evinden de atılır. Bir gün kendisini seks işçisi zannederek yanına yaklaşan bir adamın bu yanlış anlamasını düzeltmeyen Nana, arkadaşı Yvette'le karşılaştığı bir gün arkadaşının, kocası onu terk ettikten sonra bu işe başladığını ve Raoul diye biri adına çalıştığını öğrenir. Raoul, Nana'ya bu işin inceliklerini öğretecek ve daha çok kazanması için yol gösterecektir. Peki ya Nana işi bırakmak isterse?

Fransız yargıç Marcel Sacotte'un modern çağda fahişeliği incelediği 1959 tarihli kitabına dayanan filmde Godard, fuhşu sömürü eleştirisi amacıyla ele alır ve dönemin Paris'inin tüketim kültürünü eleştirir. Ele aldığı "tüketim sarmalında kameranın görebildiği herkes ya pezevenk ya fahişe ya müşteridir ya da olacaktır."

Brecht'in epik tiyatro yaklaşımını benimseyen ve melodram ile toplumsal analizi bir araya getiren Godard, seyirciyi filme yabancılaştırıp söz konusu sömürüye odaklamak için birden çok yöntemle başvurur: On iki tablonun her birinin başında yer alan açıklamalı bölüm başlıkları, sıçramalı kurgu, karakterlerin dördüncü duvarı yıkarak kameraya doğru konuşması, anlatıcının araya girmesi...

Küçük Asker

Le petit soldat

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Jean-Luc Godard

Oyuncular

Anna Karina
Michel Subor
Henri-Jacques Huet
Paul Beauvais

Gösterim Tarihi: 04.11.2023 - 18.30 / 06.12.2023 - 20.00 / 09.01.2024 - 20.00

Ülke

Fransa

Yıl

1963

Süre

88 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca
Almanca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Sene 1958. Bruno Forestier, Cezayir Savaşı'nda savaşmamak için Cenevre'ye kaçmış, muhabir kisvesi altında La Main Rouge adlı bir terör örgütü için çalışan ve politik idealleri olmayan genç bir adamdır. Bir gün örgüt, çift taraflı ajan olmadığını kanıtlaması için FLN yanlısı bir radyocuyu öldürme görevi verir. FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi) Cezayir'in Fransa sömürgeci olmaktan kurtulup bağımsızlığını kazanması için savaşan bir örgüttür. Bruno daha önce cinayet işlediği hâlde bu görevi yerine getirmek istemediğini söylediğinde asker kaçağı olarak Fransa'ya teslim edilmekle tehdit edilir. Bu sırada Véronica Dreyer adında Danimarkalı bir genç kadına, hiç ummadığı hâlde âşık olmuştur. Bruno onun yalnızca genç, güzel ve hüznülü görüntüsüne kapılsa da Véronica çok daha fazlasına sahip olduğunu gösterecektir.

Jean-Luc Godard, *Küçük Asker*'i *Serseri Âşıklar*'ı hemen takiben "Yeni Dalgâ, insanları yalnızca yatakta göstermesiyle eleştiriliyor, ben de siyasette olup yatacak vakit bulamayanları göstereceğim" diyerek çekmiş olsa da asker kaçağını iyi göstermek, işkence göstermek ve Fransızların idealist olmadıkları için savaşı kaybedeceklerinin söylenmesi gerekçesiyle sansüre takılan film, ancak 1963'te, Cezayir Fransa'dan bağımsızlığını kazandıktan sonra seyirciyle buluşmuştur.

Nefret

Le mépris

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Alberto Moravia
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Brigitte Bardot
Michel Piccoli
Jack Palance
Giorgia Moll
Fritz Lang

Gösterim Tarihi: 08.11.2023 - 20.00 / 08.12.2023 - 20.00 / 06.01.2024 - 18.30

Ülke

Fransa, İtalya

Yıl

1963

Süre

102 dk.

Renk

Renkli

Dil

Fransızca, İngilizce,
Almanca, İtalyanca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Fransız oyun yazarı Paul Javal, Alman yönetmen Fritz Lang'ın çektiği *Odyssea* uyarlamasını beğenmeyen Amerikalı yapımcı Jeremy Prokosch'un daveti üzerine, filmin senaryosu üzerinde çalışmak için, güzel eşi Camille ile birlikte setin bulunduğu Capri'ye gider. Yapımcı, Camille'e olan ilgisini gizlemezken genç kadın, eşinin bu durum karşısındaki tepkisizliği nedeniyle onun sevgisinden şüphe duymaya başlar ve Paul'e sevgisi nefrete, çatışmaları ise film içinde bir filme dönüşür.

Türkçeye *Küçümseme* adıyla çevrilen, 1954 tarihli Alberto Moravia romanı *Il disprezzo*'ya dayanan *Nefret*, aynı zamanda film biçiminde bir mektuptur. Tıpkı *Çılgın Pierrot* gibi Godard'dan Anna Karina'ya yazılmış hem onu hem kendini suçlayan, kafası karışık fakat öfke dolu bir mektup. Öyle ki Michel Piccoli, rol arkadaşı Bardot ile, Paul ve Camille rollerini, kendilerini Godard ve Anna Karina yerine koyarak oynadıklarını söyler. Film içinde filme uyarlanan *Odyssea*'ya paralellik de göze çarpar: Paul Odysseus, Camille Penelope, Jeremy ise Poseidon'dur âdetâ.

Çete

Bande à part

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Dolores Hitchens
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Anna Karina
Claude Brasseur
Danièle Girard
Sami Frey

Gösterim Tarihi: 10.11.2023 - 20.00 / 13.12.2023 - 20.00 / 13.01.2024 - 18.30

Ülke

Fransa

Yıl

1964

Süre

95 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca, İngilizce

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Odile, İngilizce sınıfında tanıştığı Franz'a, akrabası Victoria ve Bay Stolz ile yaşadığı villada zulalanmış büyük miktarda paradan söz eder. Bunun üzerine Franz, arkadaşı Arthur'a durumu anlatır ve ikili parayı çalmaya karar verirler. Bu arada Franz, Arthur'un amcasının da haberdar olduğu bu yüklü meblağdan pay istemesiyle bozulur. Franz, Arthur ve işbirlikçileri Odile, planı erkene çeker fakat küçük operasyonları filmlerde izledikleri, romanlarda okudukları gibi olmayacaktır.

Jean-Luc Godard, özgün adı, gruptan ayrı bir şey yapmak anlamına gelen "faire bande à part" deyişinden gelen filmini "Alice Harikalar Diyarında ile Franz Kafka'nın karşılaşması" olarak tanımlıyor. Franz ve Arthur, "ucuz roman" ve filmlerin etkisi altındadır. Soygun planları ve Odile'e duydukları ilgi ise bir tür erginlenme ayını gibidir. Odile'in de onlardan pek farkı yoktur. "Çete" olabilecek kadar birlik olmadıkları danslarından da anlaşılabilen üç genci bir araya getiren tek şey popüler kültürdür.

Godard, deyim yerindeyse *génération maudite* (lanetli kuşak) saydığı, amacını ve kimliğini kaybetmiş, bağ kurmakta güçlük çeken bu kuşağı ve gerçeklik algısını neredeyse belgesel bir üslupla ele alırken başkahramanlardan hiçbirisiyle özdeşleşmemize izin vermediği gibi anlatıcı olarak girdiği yerlerde belgesel mesafeyi daha da vurguluyor.

Alphaville

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Jean-Luc Godard
Paul Éluard

Oyuncular

Eddie Constantine
Anna Karina
Akim Tamiroff
Howard Vernon

Gösterim Tarihi: 11.11.2023 - 14.00 / 20.12.2023 - 20.00 / 16.01.2024 - 20.00

Ülke

Fransa, İtalya

Yıl

1965

Süre

99 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca, İngilizce,
İspanyolca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Gizli ajan Lemmy Caution, gazeteci kılığında Alphaville'e gelir. Görevi; kayıp ajan Henri Dickson'ı bulmak, Alphaville'in yaratıcısı Profesör von Braun'u ölü veya diri ele geçirmek ve Alphaville'i kontrol eden bilinç sahibi bilgisayar Alpha 60'ı yok etmektir. Alpha 60 özgür düşüncüyü ve duyguları yasaklamış, yasaklara karşı gelenleri mantığa aykırı hareket ettikleri gerekçesiyle cezalandırmaktadır. Bu zor görevi yerine getirmek için Profesörün, "sevgi" ve "vicdan" gibi sözcüklerin varlığından dahi bihaber kızı Natacha'dan yardım alan Lemmy Caution'ın bu macerasında başarılı olup olamayacağı tam anlamıyla bir bilmecedir.

Amerikan kara film, özellikle de B filmleri tarzını gelecekteki teknokratik bir diktatörlüğe, teknolojik totalitarizmle yönetilen Alphaville'e taşıyan Godard, fütüristik dekorlar veya aksesuarlar, özel efektler kullanmaz. Kişisiz, hatta kâbusvari bulduğu modernist mimari yeterince distopiktir. Bahsettiği gelecek belki çoktan gelmiştir?

Lemmy Caution, İngiliz suç romanı yazarı Peter Cheyney'nin 1936 ila 1946'da basılan romanlarının başkahramanı ve 1952'den itibaren çekilen film uyarlamalarında çoğunlukla Eddie Constantine oynadığı için onunla özdeşleşmiş bir karakterdir. Godard'ın ilk başta adını *Tarzan IBM'e Karşı* koymak istediği film 15. Berlin Uluslararası Film Festivali'nde Altın Ayı kazanır.

Erkek, Dişi

Masculin féminin

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Jean-Luc Godard
Guy de Maupassant

Oyuncular

Jean-Pierre Léaud,
Chantal Goya,
Marlène Jobert,
Michel Debord,
Catherine-Isabelle
Duport

Gösterim Tarihi: 18.11.2023 - 14.00 / 23.12.2023 - 18.30 / 18.01.2024 - 20.00

Ülke

Fransa, İsveç

Yıl

1966

Süre

103 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca, İsveççe,
İngilizce

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Paul terhis olmuş iş aramaktayken, ilk plağını çıkarmaya çalışan genç şarkıcı Madeleine'le tanışır. Pek fazla ortak yönleri olmamasına rağmen çok geçmeden yakınlaşırlar ve Paul, Madeleine ve iki ev arkadaşı Catherine ve Elisabeth ile birlikte yaşamaya başlar. Aynı sırada arkadaşı Robert onu politik gündemin içine çekmektedir. Sovyetler Birliği ile süregelen Soğuk Savaş gerekçesiyle Amerikan ordusu, komünist Kuzey Vietnam'a karşı Güney Vietnam'ın yanında savaşa dahil olmuştur. Dahası, 5 Aralık ve 19 Aralık 1965'te gerçekleşen Fransa cumhurbaşkanlığı seçimini sosyalist aday François Mitterand'ın kazanacağına dair umutlar boşa çıkacak ve seçimi, tutucu politikalarıyla bilinen Charles de Gaulle kazanacaktır. "Zaman değişmişti, James Bond ve Vietnam çağıydı. Aralık seçimleri yaklaşırken Fransa solu umut doluydu."

"Marx'ın ve Coca-Cola'nın çocukları" adını da verdiği filmde Godard tarihin tam bu noktasında Fransa gençliğinin aşk, cinsellik ve siyaset hakkında ne düşündüğünü, nerede durduğunu veya durmadığını sorgular. Taşları yerinden oynamakta olan bu kargaşa içindeki dünyada ne yapacağını bilemeyen melankolik başkahramanı Paul dahil olmak üzere karakterlerine yine belgesel bir mesafe ile yaklaşmakla birlikte onları çok sert yargılamaz. O güne dair kültürel unsurları yakalayıp fotoğrafını çekmesi ve yer verdiği röportajlar neredeyse etnografik bir resim verir.

Çinli Kız

La chinoise

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Fyodor Dostoyevski
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Anne Wiazemsky
Jean-Pierre Léaud
Juliet Berto
Michel Semeniako
Lex De Bruijn
Omar Diop
Francis Jeanson

Gösterim Tarihi: 21.11.2023 - 20.00 / 17.12.2023 - 18.30 / 20.01.2024 - 14.00

Ülke

Fransa

Yıl

1967

Süre

95 dk.

Renk

Renkli

Dil

Fransızca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Çinli Kız, Dostoyevski'nin Türkçeye Cinler adıyla çevrilmiş 1872 tarihli romanını temel alan bir hikâyeye. Romanda her biri farklı kişilik ve görüşlere sahip beş gencin devrimci şiddet yoluyla Rusya'nın çarlık rejimini yıkmak istemesi anlatılırken, Godard hikâyeyi dönemin Paris'inde bir apartman dairesine taşır. Dairenin sakinleri Radikal Maoçu grup Aden Arabie Hücresi üyeleri Véronique, Guillaume, Yvonne, Henri ve Kirilov'dur. Aralarında özel bir ilişki de bulunan Véronique ve Guillaume devrimci şiddet ve siyasi suikastın gerekliliğini tartışırlar. Sovyetler Birliği Kültür Bakanı'nın Fransa'ya diplomatik ziyareti Véronique'in beklediği fırsattır. Planladığı suikastı gerçekleştirmeye giderken yolda siyaset felsefecisi Francis Jeanson'la karşılaşır. Jeanson, devrimci bir araç olarak şiddet kullanımına karşı çıksa da bu, Véronique'i yolundan geri çevirmeyecektir.

Mao Zedung'un sözlerinin yer aldığı Küçük Kırmızı Kitap ve Fransız Komünist Partisi gibi gündemdeki politik unsurlara yer veren Godard, bunların tüketimci kapitalist bir toplumda amaçlarından sapıtılarak birer tüketim nesnesine dönüşmesini eleştirir. Gençlik, toplumsal değişim talebinde ciddi olsa da radikal politikayı heyecan verici son moda bir olay gibi deneyimleyen burjuva bir yaklaşım da gözlemlenmektedir. Filmin 1968 Mayıs olaylarından bir yıl önce çekilmiş olması, Godard'ın o yıllarda yükselen sol aktivizmi ne kadar iyi okuduğuna işaret ederken, gençler 68'de işçi sınıfından benzer bir eleştiriyi karşılayacaktır.

Week End

Yönetmen

Jean-Luc Godard

Senaryo

Julio Cortázar
Jean-Luc Godard

Oyuncular

Mireille Darc
Jean Yanne
Jean-Pierre Kalfon
Yves Afonso
Juliet Berto

Gösterim Tarihi: 23.11.2023 - 20.00 / 16.12.2023 - 18.30 / 14.01.2024 - 18.30

Ülke

Fransa, İtalya

Yıl

1967

Süre

105 dk.

Renk

Renkli

Dil

Fransızca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Roland ve Corinne Durand, her biri sevgilileri olan ve birbirlerini öldürmeyi tasarlayan burjuva bir çifttir. Sıradan başlayan bir hafta sonu, bırakacağı mirası sağlama alma ümidiyle, Corinne'in babasının evine doğru arabayla yola çıkarlar. Araba kazaları ve yerde yatan ölümlere aldırmadan, "trafiğe takılmadan" yollarına devam eden çift de çok geçmeden kaza geçirir fakat karşılaşacakları karakterlerle daha da tuhaflaşacak yolculuklarına devam ederler.

Arjantinli yazar Julio Cortázar'ın Türkçeye Güney Otoyolu adıyla çevrilen kısa öyküsü La autopista del Sur'a dayanan filmde Roland ve Corinne'in yolculuğu, kapitalizm korku tüneline andırır. Acılara kayıtsızlık dahil, tüketim toplumunu olanca dehşet vericiliğiyle resmeder Godard. Yüzeyin parlıtsından çok uzak, için için kaynayan bir gerçekliği sıradışı bir yaklaşımla ele alırken burjuvaziye öfkesini kimi zaman Buñuel'e selam çakarak yöneltir. Godard, söz konusu burjuvaziye ve değerlerini temsil ettiklerini düşündüğü için başrolleri, dönemin anakım televizyon yıldızları Mireille Darc ve Jean Yanne'a vermiştir.

Week End, Godard'ın filmografisinde bir kopuşu temsil eder: Ticari sinemaya vedası veya sonraki dönem sinemasının başlangıcı. Roger Ebert'in taze taze yazdığı film eleştirisinde kullandığı hepi topu üç sözcük ise Godard'ın ikonoklastlığını çok iyi ifade etmektedir. "Neden? Neden olmasın?" Ebert, *Week End*'e dair yazısını şu yorumla bitirir: "Hayatın kendisi kadar kötü".

SERGI: GEORGES PIERRE'İN GÖZÜNDEN GODARD

02 Ekim - 09 Aralık 2023

Institut français Türkiye ve Sinematek/Sinema Evi, Jean-Luc Godard'a adanmış retrospektife paralel olarak Godard'ın filmlerinden muhteşem kareleri sizlerle buluşturmak için bir araya geliyor. Fransız Yeni Dalga akımının merkezî figürü ve yedinci sanat tarihinin en dikkat çekici isimlerinden biri olan Godard, geleneksel sinemanın sınırlarını zorlamasıyla tanınıyor.

Georges Pierre, sinema dünyasının ve özellikle Yeni Dalga yönetmenlerinin en önemli fotoğrafçılarından biridir. Meslektaşları Raymond Cauchetier ile birlikte sahne arkasında olup bitenleri belgelemek ve devrim niteliği taşıyan Yeni Dalga'ya tanıklık etmek amacıyla hazırlık odalarını ve film setlerini arşınlamışlardır.

Georges Pierre çok ödüllü bir sinema fotoğrafçısıdır. Yeni Dalga'nın başlıca filmlerinin en doğal anlarını ve özgünlüğünü mükemmel bir şekilde fotoğraflamıştır. Bu dönemin yaratıcı ve yenilikçi ruhuna tanıklık eden sayısız fotoğrafı, Jean-Luc Godard'ın eserlerine ve onun, sinemanın geleneksel kurallarına nasıl karşı çıktığına ışık tutar.

Sergi aynı zamanda set fotoğrafçılarının rolüne de vurgu yapıyor. Film sahnelerinin dışında çekilmelerine rağmen bu fotoğraflar, filmin ruhunu tek bir karede aktarmayı başarıyor. Dijital teknolojinin olmadığı bir dönemde set fotoğrafçıları, sadece çekimleri belgelemekle kalmayıp filmin tanıtımı için de görüntüler üreterek önemli bir rol oynuyorlardı.

Teşekkürler

Laurence De Geyer, La cinémathèque française, Consulat général de Suisse, 212 Studio, Bir Film, Üretimevi, Lama

ERDEN KIRAL TOPLU GÖSTERİMİ

Erden'e Küçük bir Sinopsis adlı yazısında Onat Kutlar, "Hep sinema yaşadı" der Erden Kiral için. Yakın dostlarına Kiral "Ben hiç yaşamadım" dermiş: "Sinemayı saymazsam... Sadece sinema yaşadım. Yirmi dört saat." Kiral için *Hakkârî'de Bir Mevsim*'in (1983) senaryosunu kaleme almış olan Kutlar, dostunun dilinden aktardığı bu sözlerle şu eklemeyi yapıyor: "Yedinci sanatın uçsuz bucaksız ülkesinde uzun yolculuklar yaptı. Kırmızı, mavi yolculuklar, sürgünler yaşadı."

Sinema Yaşamak

Onat Kutlar'ın Erden Kiral üzerine bu yazısı, ölümünden sonra, 1995'te yayımlanan Gündemdeki Sanatçı adlı kitabında yer alıyor. Muhtemeldir ki Kiral'ın 2005 yapımı Yolda filmine de esin vermiş olan bu "küçük sinopsis", Kiral ile Yılmaz Güney arasında Sinop Hapishanesi'nde gerçekleşen 1981 tarihli görüşmeleri konu alır. "Genç yönetmen" olarak bahsedilen Erden Kiral, "usta yönetmen" olarak bahsedilen Yılmaz Güney tarafından, sonradan *Yo!* (1982) ismini alacak 'Bayram' adlı senaryosunu yönetmek üzere seçilmiştir.

Bu sinopsis aynı zamanda bir portre yazısıdır; Erden Kiral'a ve sinemasına dair bir harita özelliği de taşır; bu ikisini ayırt etmenin kolay olmadığını da ima eder. Zira bu haritada yer alan ipuçlarından ilki, "sinema yaşamak" denilen şeydir. Yirmi dört saat, yani rüyalarında dahi sinema yaşamak. İkinci ipucu ise Kutlar'ın sinopsisi yazma biçiminde saklıdır, yani üslubunda. Sinopsis, genç yönetmenin, yani Kiral'ın hayal dünyasına da açılır, geleceğe ve geçmişe dair hayallerine de bir jandarma çavuşunun hâli tavrı, yönetmene Kuleli Askerî Lisesi ve Kara Harp Okulu'ndaki öğrencilik yıllarını hatırlatır, "içindeki tüm sivil kişiliğe karşın, emir komuta zinciri içinde geçen günleri", hapisteki usta yönetmenle arasında bir bağ oluşturan "ilk mahpusluk acısı"nı... Sonra "pinpon oynamaya dalmak"tan kaçırıldığı Gölcük-İzmit vapurunu. Yüzlerce okul arkadaşıyla "yazgısını birdenbire ayıran"...

Bu küçük sinopsiste, 1960'lar başının askerî darbe iklimi ile 12 Eylül sonrasının solcu sanatçılara hayatı dar eden, Sinop Hapishanesi'nin zindan kalıntısı duvarlarına benzeyen ortamı; geçmişin harp okulu öğrencisi Erden'i ile şimdinin ant içtiği sivilliği yönetmenlik sanatında bulmuş, bir parça da hırslı, usta yönetmenle çatışacak kadar kendine güvenen Erden'i; pinpon ve hayat yazgısı; geçmiş, şimdi, gelecek ve hayaller; 60, 63, 71 ve 80 darbeleri iç içe geçer. Erden Kiral düşünür; eğer hayat böyle yaşıyorsa, onu sinema gibi yaşamalı ya da sinemayı hayata çevirmeli. Filmleri toplum üzerine olduğu kadar kişisel olmadan kişiler üzerinedir de; hayallerin, sürgünlerin, darbelerin, mahpuslukların içinde savrulup haysiyetini, siyasetini arayan kişiler.

Çukurova, Hakkârî ve Uygurlığın İkilemleri

İlk uzun metrajlı filmi *Kanal* (1978), bir "ara dönem" filmidir. Sol-sosyalist düşüncenin yükseldiği, kültür alanındaki etkisini Yeşilçam filmlerine, sol popülist örneklerle değin gösterdiği 70'lerde devlet sansürü de şiddetini giderek artırmıştır. 1977'de sinemacıların sansüre karşı Ankara'ya yaptığı büyük yürüyüşün getirisıyla 1977'den 12 Eylül 1980 darbesine kadarki süreçte, sinema emekçilerinin çalışma koşullarında iyileşme sağlanan, sansürün görece hafiflediği bir aralık yaşanır. Kiral'ın *Kanal*'ı, *Kibar Feyzo* ile birlikte (senaryosu yine İhsan Yüce'ye ait olan bir başka 1978 tarihli film) solun toplum üzerindeki etkisini en net hissettiren filmlerden biridir. Kiral'ın bu ilk filminden sonra çekeceği hemen her film öyle ya da böyle sansürün hedefi olacak, bir kısmının kopyası yurtdışına kaçırılacak, sürgün düşecek, kayıplara karışacaktır. Kiral'sa hayatı boyunca filmlerinin negatiflerini arayacaktır. "Sinema yaşamak", böyle de bir şeydir Türkiye'de. Sinematek'in Erden Kiral retrospektifinde, o günün "genç yönetmeni"nin çektiği ilk uzun metrajlı filmin yer alması bu yüzden de özel bir anlama sahip. *Kanal*'ı büyük

perdede izleme fırsatını kaçırmamalı.

Kanal, iki yıl sonra TSK'nın yapacağı darbenin neyi hedef aldığını tam olarak ortaya koyan bir filmidir. Emekçilerin örgütlülüğü. Köylüleri sıtma hastalığına mahkûm eden çeltik ağalarının manipülasyonlarına direnen, göz boyamalara kolay kapılmayan, dayanışma içinde bir kitle resmi çizer *Kanal*.

Her ne kadar, Çukurova bölgesindeki emekçi hayatına, güç ilişkilerine ve feodalizmden kapitalizme geçiş sürecine odaklanması açısından retrospektifte yer alan filmlerden en çok, Orhan Kemal uyarlaması *Bereketli Topraklar Üzerinde*yle ortaklıklar taşısa da esasında bir yönüyle de *Hakkâri'de Bir Mevsim* 'in (1983) ruh akrabasıdır *Kanal*.

Tarık Akan'ın *Kanal*'da canlandığı kaymakam ile Genco Erkal'ın *Hakkâri'de Bir Mevsim* 'de canlandığı öğretmen... Her ikisi de şehirden köye bilinç aşılama gelmiş, ama nihayetinde ne kadar bilinçsiz olduklarının farkına varan karakterler. Her ikisinin de ismi telaffuz edilmiyor. *Hakkâri'de Bir Mevsim* 'in uyarlandığı Ferit Edgü'nün *O* romanında olduğu gibi, bu karakterler birer O. Adana'nın Kadirli ilçesine gelen kaymakam, bölgedeki suyu çeltik ağalarına kiralar. Geliriyle köylere okul ve yol yapacaktır. Ne var ki suyun ağaların himayesinde kalması, köylünün ekinlerini telef eden düzenin kira karşılığı devamı anlamına gelmektedir. Filmin sonlarına doğru kaymakam, köylülere imece ve kooperatifçilik öğretene bir öncü konumuna yükseltilir. Ama öncesinde daha sahici bir hikâye var: Devlet adamının cehaleti ve yerel güç dengeleriyle olan imtihanı. Köylülerin dakikalar süren kaymakamlığa yürüyüş sahnesi, Arif Erkin'in, Eisenstein filmlerine eşlik eden parçaları hatırlatan marşımı ezgileriyle filmin en epik anını oluşturur. “Asıl hikâye orada,” der bize.

Hakkâri'nin Anıtos (Yoncalı) köyüne (romanda Pirkanis/Işıklar) gelen öğretmenin hikâyesinde de benzer bir dinamik var: Şehirden, mecazen “uygarlık”tan taşıdığı bilginin köyde bir karşılığı yoktur. Köyü terk ederken çocuklardan son isteği “bütün öğrettiklerimi unutun” olur. *Hakkâri'de Bir Mevsim*, bu ikilem üzerine kuruludur: Öğretmenin nezdinde film hem modern aklı ve bilgiyi kutsar hem de iflasını ilan eder. Her ne kadar Kürt coğrafyasına yönelik şarkıyatçı bakıştan kopuşa işaret etmese de, bu bakışın eleştirisini de hudutlarında taşır film. Öğretmen köyde gördüğü yoksulluğun ve “tozlu bürokrat masalarının” fotoğraflarını çekmeyi uzun süre reddedecek, şehirdeki tanıdıklarına seslendiği mektubunda fotoğraf denen “çağdaş aletin” gerçekliği yansıtmadaki beyhudeliğine vurgu yapacaktır. *Hakkâri'de Bir Mevsim* 'in çoğu sahnesi doğal ışıktadır çekilmiştir; özellikle de Erkan Yücel'in canlandığı kaçakçı Halit ile öğretmen arasında geçen sahnelerde karanlık bir düşsellik, bir çeşit yarı uyku hâli vardır. Ferit Edgü'nün 1985 yılında yitirdiğimiz Turgut Uyar ve Erkan Yücel'i ölümlerinin ardından uğurlayan Sonsuz Eksi İki yazısında (başlığı Uyar'ın Kayayı Delen İncir şiirindeki bir dizeye atfı) bu gece planlarına özel vurgu yapması da boşuna değildir. *Hakkâri'de Bir Mevsim* 'in Sinematek tarafından orijinal negatifleriyle restore edilmesi, bu dört başı ma(h)mur sinematografiye erişim sağlaması açısından da çok değerli.

Bereketli Topraklar, Makineler, Arzular

Onat Kutlar ve sosyalist ülkelerden filmler göstererek kendine özgü bir seyir kültürü yaratan Sinematek çevresi; Halit Refiğ ve çevresindekilerin Marx'ın Asya Tipi Üretim Tarzı ve Kemal Tahir etkisi altındaki Ulusal Sinema akımı; grevleri, mitingleri, işçi hayatını 8/16 mm filmlere alarak militan sinema akımına yakın duran Genç Sinema...

Erden Kırıl, döneminin sol-sosyalist sinemacılarının konumlarını şekillendiren bu üç damardan da belli ölçülerde etkilense de, üçüne karşı da mesafeli bir duruş takınmış, kısa film çalışmalarını sürdürürken Çağdaş Sinema dergisinde film teorisi üzerine kalem oynamıştır. Aynadan Yansıyan Hatıralar'da sinema anlayışını şekillendiren asıl kaynağa işaret eder. Kitapta, Paris'te geçirdiği günlerde, oranın Sinematek'inde filmleriyle tanıştığı Brezilyalı yönetmen Glauber Rocha üzerine bir yapısal inceleme yazısına da yer verir. Rocha'nın karakterlerin psikolojilerini göz ardı etmeyen ama filmin rotasını bu psikolojik/narsistik öğelere teslim etmeyip kapitalist üretim/ticaret ilişkileri etrafında şekillendiren yaklaşımı Kırıl'ın filmlerindeki en belirgin etkileşim kaynağı olarak görülebilir. Tıpkı Rocha filmlerinde olduğu gibi Erden Kırıl'ın filmlerinde de, folklorik, mistik ve mitolojik öğeler; rüyalar, gündüz düşleri ve cinsel arzular; farklı politik zamanlar arası gidip gelmeler (Rocha'da kölelik, yani sömürgecilik ile ücretli kölelik, yani kapitalizm arasındaki sürekliliği görünür kılan, Kırıl'da feodalizm-kapitalizm ekseninde) birlikte varolur. Erden Kırıl'ın filmleri, toplumsal gerçekçi çizgiye yakın duranlar dahil, Rocha'ninkiler gibi, az ya da çok Brecht'yen öğelere sahiptir. Karakterler öykü akışını yadsıncasına bir belirip bir kaybolabilir, mekâna ve zamana dair tasvirler (özellikle de makine imgeleri) kurguyu bölerek yarılsamacı sinema diline kafa tutabilir.

Sinematek seçkisinde yer alan filmler arasında Rocha etkileşiminin en net biçimde görüldüğü filmler hiç kuşkusuz *Hakkâri'de Bir Mevsim* ve *Ayna*. İlkinde rüya ile gerçeklik, “uygarlık” ile Kürtlerin dağlık bölgelerdeki hayatı arasındaki gelgitler, bundan da öte karakter psikolojisinin -filmin tüm mektuplu/üst sesli anlatımına rağmen- toplumsal notaları bastırmaması (öğretmenin çocuklara yaptığı son konuşmasında dediği gibi, sizi siz yapan mahpusluklarınız ve sürgünleriniz olacak), *Ayna* 'da ise öldürülen küçük ağanın hayaletinin musallat olduğu, infaz edilmeye dair kâbusların ansızın belirip kaybolduğu vicdani/seksüel düş sahası. Folklorik öğeleri modernist bir estetikle buluşturan *Ayna*, Nur Süre'ın canlandığı Zeliha karakterinin ruhsal gelgitlerini merkeze koymasıyla, erkekler âleminde kadına odaklanmasıyla da ayrıksı bir yere sahiptir.

Bereketli Topraklar Üzerinde 'nin temelinde feodal üretim ilişkilerden kapitalist üretim ilişkilerine geçiş sürecinin işçilerin dünyasında yarattığı sancılar yatar. Orhan Kemal'in romanının jargonundan güç alan öykülemeci anlatım yapısına rağmen filmin yer yer Brecht'yen estetikle flört ettiği de söylenebilir. İşçilerin gördükleri rüyalar, kurguyu kesip duran makine görüntü ve sesleri; halk şarkıları ve gürültüler, ama bundan da öte, hastalıkla çürüten bedenler, ağır işe dayanmak için esrar, iş sahasında dışkı/ıdrar sorunu ve mastürbasyon, işçilerin patriarkal güç ilişkileriyle şekillenen cinsel dünyaları ve örgütlenme yönünde çatışız/sendikasız çabalar bu olağanüstü çok karakterli filmi bitirdiğinizde âdetâ “üzerinden düzen geçen bedenler” izlemişsiniz gibi bir his bırakır. Kırıl'ın Rocha sinemasıyla ilgili yazdıklarını hatırlayalım: “Rocha'nın kahramanları birey olarak varoluşlarını yok eden bir dünya içinde biçimlenirler.” Pehlivan Ali'nin (Yaman Okay) tahılı döven patoza kolunu kapırdığı sekanstaki Vertov'yen ritmik kurgu bu yaklaşımın en çarpıcı örneği. Filmin kurgu masasında bir buçuk saat kadar kısaltıldığını da not etmeli. Bunun, kahramanların birer birer yok olması, sistem tarafından yutulması hissini kuvvetlendirdiği söylenebilir. Ama yine bu kısaltma sonucu, İflâhsızın Yusuf'un (Erkan Yücel) tümüyle sırı kadem basması gibi ciddi gedikler oluşur; *Bereketli Topraklar Üzerinde* nihayetinde Kırıl'ın aklındaki “epik film”den farklı bir görünüm kazanır.

Erden Kırıl, sinema yaşamının son aşamasında, işçi sınıfının, özellikle de güvencesiz Kürt işçilerinin cinsel dünyalarına yönelik merakını melodramatik öğelerle buluşturmaya yöneldi. Hasan Özkılıç'ın öykülerinden uyarladığı *Vicdan* (2008) ve *Gece* (2014) bu yaklaşıma örnektir. Kırıl dizi sektörünün 2000'lerde Yeşilçam'a

öyküner geri dönüşünü gördü, burada oluşan yeni kitle kültürünün arabeske olan ilgisinin hibrid formlar üretmeye elverişli olduğunu düşündü. Böylelikle *Yük* (2012) gibi daha avangard filmler yapmak için finansman geliştirecekti. “Sinema yaşamak” toplumsallığı okumayı, koşulları değerlendirmeyi de gerektirir ne de olsa. *Vicdan* (2008) bir kiremit fabrikasının çevresindeki hayatlara, *Gece* (2014) İzmir’in pavyon dünyasına bakar. Arzu, tutku ve erkek şiddetinin ağır bastığı ama kadın dayanışması ve lezbiyen ilişkilerin gerçekleşmemiş potansiyellerinin de hissedildiği, tüm kusurlarına rağmen deyim yerindeyse cayır cayır yanan filmlerdir bunlar. Öyle ki, melodram türünde pek rastlanmayan yabancılaştırma öğeleri belli yerlerde filmlerin öykü akışını da yakıp kül eder; örneğin *Vicdan*’ın kurgusu, *Bereketli Topraklar Üzerinde*’yi aratmayacak biçimde bir belirip bir yok olan makine, fırın, güneş görüntüleriyle bölünür. Ama Erden Kıral kafasındaki sinemaya, aslen maden ocaklarını mesken tutan *Yük*’te ulaşır; diğer iki filmin sıcaklığı ve ter kokusuyla tam bir kontrast oluştururcasına *Yük* soğuk renklere sahiptir. Kısırılık, cinsel arzu, sendikal hak arayışının *Ayna*’yı hatırlatan bir musallat olma hikâyesiyle iç içe geçtiği bu ayrıkçı filmin önemli bir kısmı yeraltında geçer, ki sırf bu bile Kıral’ın sinemanın sınırlarını sınamaya ve genç sinemacılara bir cesaret ışığı bırakmaya ne kadar istekli olduğunu tek başına ortaya koyar.

Aklında yeni film projeleri, çekilmemiş senaryolar, bulunmamış kopyalar, gasp edilmiş ödüller, sansür, mahpusluk ve sürgün deneyimleri vardı ki sinema yaşamıyla yazgısı birdenbire ayrıldı Erden Kıral’ın. Turgut Uyar’ın dizeleriyle bitirelim, *bir türlü yeterince yaşanamayan / sonsuz eksik bir*.

Fırat Yücel

Bereketli Topraklar Üzerinde

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Orhan Kemal (roman)
Tuncel Kurtiz

Oyuncular
Tuncel Kurtiz
Erkan Yücel
Yaman Okay
Nur Sürer
Bülent Kayabaş
Menderes Samancılar
Erol Demiröz

Gösterim Tarihi: 25.10.2023 - 20.00 / 15.12.2023 - 20.00 / 06.01.2024 - 14.00

Ülke
Türkiye

Yıl
1980

Süre
115 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

Sivaslı üç arkadaş Ali, Yusuf ve Hasan fabrikada iş bulma umuduyla köylerinden ayrılıp Çukurova'ya gelir. Güçlülük de olsa işe girmeyi başarırlar fakat çok geçmeden Ali ile Yusuf bir inşaat işi bulur. Onlarla gidemeyecek kadar hasta olan Hasan'ı geride bırakarak inşaatta çalışmaya giderler. Burada tanıştığı Fatma'ya âşık olan Ali, genç kadınla birlikte bir çiftlikte çalışmak üzere kaçır. Ali ile Yusuf gittikleri her yerde sömürü düzeninin dişlileri hâline gelmiş insanlarla ve bu düzene başkaldıran az sayıda insanla karşılaşır. Ali'nin irgat olarak çalışmaya başladığı çiftlik de farklı olmaz.

Orhan Kemal'in aynı adlı romanından uyarlanan film, sanayileşme ve modernleşmenin sancılarını göç, yoksulluk ve emek sömürsü olarak deneyimleyen bir toplumun fotoğrafını çekiyor. Film kimi zaman mesajını doğrudan vermeyi tercih etse de yazık ki ne gerçekliğinden ne de mesajının geçerliliğinden bir şey yitirdi.

Filmin çekim hikâyesi de ayrı bir film konusudur. Çekimler sırasında para bittiği için set işçileri işi bırakmış, onların işini oyuncular devralmış ve çekimin devam edebilmesi için ceplerinden harcamışlardır. 1981'de Avrupa'da En İyi Film seçilmesine karşın Kıral sıkıyönetim nedeniyle ödülü almaya gidememiştir. Dahası, filmin çalınan negatifi ancak otuz yıl sonra İsviçre'de bulunmuştur.

Hakkâri'de Bir Mevsim

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Ferit Edgü (roman)
Onat Kutlar

Oyuncular
Genco Erkal
Erkan Yücel
Şerif Sezer
Rana Cabbar
Erol Demiröz
Macit Koper
Berrin Koper

Gösterim Tarihi: 05.11.2023 - 18.30 / 07.12.2023 - 20.00 / 30.12.2023 - 14.00

Ülke
Türkiye,
Batı Almanya

Yıl
1983

Süre
110 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

Ferit Edgü'nün 1964'te er-öğretmen olarak görev aldığı Hakkâri'nin Pirkani köyündeki deneyimini düşsel bir kurguyla anlattığı 1977 basımı romanı O, Onat Kutlar tarafından romanın ruhuna uygun biçimde senaryolaştırılıp 1982'de Erden Kıral tarafından beyazperdeye uyarlanmış fakat doğunun yoksulluğunu, devletin zafiyetini gösterdiği gerekçesiyle uzun yıllar yasaklı kalmıştır. Türkiye'de ancak 1987'de gösterime girebilen film 1983'te Berlin Uluslararası Film Festivali'nde dört ödül kazanır. Müziği Timur Selçuk'a ait filmin şiirsel görüntüleri Kenan Ormanlar'a aittir.

Film, kendine ve çevresine yabancılaşmış kentli bir aydının hem mecburen hem isteyerek sürgün geldiği; yolu, elektriği olmayan köyde kendi dünyasına tamamen yabancı bir toplum ve kültürle, yokluk ve yoksullukla karşılaşmasını, bu sarsıcı karşılaşmanın kendi kimlik arayışına, varoluş meselesine yansımaları anlatır. "Kendini ararken başkalarını bulur".

"O", isimsiz öğretmen, bu ücra Kürt köyündeki yaşantının tanığı olur: çetin doğa şartları, önlenilecek hastalıklardan kaynaklı ölümler, kumalık, kaçakçılık, devletin kendi kaderine terk ettiği insanların kaderciliği... Köyün muktediri muhtar, güzel eşi Zazi, Zazi'nin yersiz yurtsuz kardeşi Halit, Ramazan ve diğerleri üzerinden, aynı ülke içinde başka bir ülke coğrafyası kadar uzak yerlerin geri bırakılmışlık sorunuyla yüzleşir seyirci. O, taşrayı merkezin bakış açısıyla görür fakat devletin ona biçtiği temsil rolü ile sınırlı kalmaz, içinde hâlâ umut taşıdığından olanakları zorlar.

Ayna

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Osman Şahin (öykü)
Erden Kıral

Oyuncular
Nur Sürer
Suavi Eren
Hikmet Çelik
Nikos Skiadas
Vasilis Tsigalos

Gösterim Tarihi: 07.11.2023 - 20.00 / 09.12.2023 - 14.00 / 27.12.2023 - 20.00

Ülke
Batı Almanya,
Birleşik Krallık

Yıl
1984

Süre
88 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

Osman Şahin'in Beyaz Öküz isimli öyküsünden uyarlanan psikolojik gerilim *Ayna*, namus gerekçesiyle işlenen bir cinayete odaklanır. Zelihan ile Necmettin, Anadolu'nun ücra bir köyünde ağa için çalışarak tek göz evlerinde yoksul bir yaşam sürmektedir. Ağanın kardeşi Küçük Ağa, Zelihan'a göz koyar ve genç kadının aklını çelmek için türlü yollara başvurur. Durumu anlayan Necmettin, Küçük Ağa'yı öldürür ve cesedini evin içine gömer. Ardından, Giovanni Scognomillo'nun bir "ölüm meditasyonu" diye nitelendirdiği gerilim dolu, sanrılı günler başlar.

Yunanistan'da çekilen film 1984 Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan adaylığının yanı sıra 1985 İstanbul Film Festivali'nden Jüri Özel Ödülü kazanmıştır. Kıral, kendi filmini şu sözlerle anlatıyor:

"*Ayna*'da gerek bizde şimdiye dek yapılanlardan gerek kendi yapmış olduklarımızdan farklı olarak yeni bir yapı/üslup araştırmasına gittim. Ölenin geri gelmesi, Zelihan'ın Küçük Ağa ile konuşması, ölüm sonrası yaşanan bir aşk ne bizim ne de sözgelimi Latin Amerika yazınının çok yabancıdır değil. Ama belki de Batılının en çok ilgisini çeken bu oldu. Biz, sanıyorum ki artık yeni resimler bulmak zorundayız. Güzel resim değil, gerçek resmi bulmak zorundayız. Ama yalınkat, düz, tek boyutlu bir gerçeklik değil. *Ayna*'da diğer yandan *Hakkâri*'den çok değişik bir şey yapmaya çalıştım."

Vicdan

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Raşit Çelikezer

Oyuncular
Nurgül Yeşilçay
Tülin Özen
Murat Han
Nazan Kesal
Rıza Sönmez

Gösterim Tarihi: 12.11.2023 - 18.30 / 19.12.2023 - 20.00 / 23.12.2023 - 14.00

Ülke
Türkiye

Yıl
2008

Süre
77 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

Songül, Aydanur ve Mahmut çocukluk arkadaşıdır. Mahmut Aydanur'u sevmesine karşın Songül'le evlenmiş, karı-koca birlikte tuğla fabrikasında çalışmaktadırlar fakat Mahmut daha büyük işler yapıp güç sahibi olmanın hayalini kurmaktadır. Aydanur da kendi hayallerine pavyonda çalışarak ulaşmayı umar. Diğer yandan Mahmut ile Aydanur arasındaki tutku hiç sönmemiştir. Songül bir gün onları yakalar fakat belli etmez. Onun yerine, Aydanur'la yaklaşıp kocasından uzaklaştırmaya çalışır; ancak üçlünün hayatları hiç beklenmedik bir yön alır.

Kıral'ın anlattığı bu üçlü aşk ilişkisi vicdan ve suç kavramlarını sorgularken yaşadıklarımızın ne kadarının seçimlerimizin sonucu olduğunu da masaya yatırıyor. Müziği Zülfü Livaneli ve Ferhat Livaneli'ye ait film Antalya Altın Portakal Film Festivali, Adana Altın Koza ve SIYAD'dan pek çok ödülle dönmüştü.

Erden Kıral'ın, çok etkilendiği bir üçüncü sayfa haberi ile Hasan Özkılıç'ın iki öyküsünü harmanlayarak elde ettiği hikâyeyi Raşit Çelikezer senaryolaştırmış, bununla birlikte film tamamen doğaçlama çekilmiştir.

Uygur Şirin, *Vicdan* için şöyle diyor: "Bir film değil de sanki seyircisini Türk sinemasının geçmişine, daha çok 1975-85 arasına, oradan alıp daha da eskilere, Yeşilçam'ın özüne götüren, sonra tekrar bugüne taşıyan bir zaman makinesi."

Yük

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Erden Kıral

Oyuncular
Nadir Sarıbacak
Tülin Özen
Tansu Biçer
Suzan Genç
Murat Kılıç
Sinan Demirer

Gösterim Tarihi: 15.11.2023 - 20.00 / 16.12.2023 - 14.00 / 19.01.2024 - 20.00

Ülke
Türkiye

Yıl
2012

Süre
80 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

Zeynep ile Cemal evlidir, ancak Zeynep birkaç yıl öncesinde, evli ve çocuklu olan Cumali ile tutkulu bir ilişki yaşamıştır. Bir gün Cemal, Cumali'nin abisini öldürür. Bunun kaza olduğunu düşünse de ailenin ısrarıyla, hapse girmemek amacıyla suçu küçük kardeşinin üzerine yıkarak oradan kaçır. Kimliğini gizleyerek madende çalışmaya başlayan Cemal her an korku ve fedirginlik içindedir. Ölüm korkusu ve sanrıları yerin altında hepten artar. Cumali, çok geçmeden, Cemal'in izini bulur. Cemal'in korkuları cesarete dönüşecek kadar şiddetlenmiştir. Peki, ama Cumali'nin, karısına hâlâ âşık olduğu Cemal'i öldürecek cesareti var mıdır? Aşkın ve cinayetin bir araya getirdiği iki adam madende karşı karşıya geldikleri sırada göçük meydana gelir.

Maden ocağı, karakterlerin vicdan muhasebeleri, korku ve sanrıları için yoğun bir atmosfer sunarken, asansör çekimleri Cemal'in giderek artan yükünü hissettirir. Başrol oyuncularını haricinde gördüğümüz insanların maden ocağı çalışanları ve aileleri olması, madencilerin yaşamına bir pencere açması ise filme yer yer belge niteliği kazandırır.

Erden Kıral'ın toplumsal gerçekçi sinemasının son örneklerinden *Yük*, 2013 Ankara Uluslararası Film Festivali'nde Feza Çaldıran'a En İyi Görüntü Yönetmeni ödülü kazandırırken, 2012 Adana Film Festivali'nde Tülin Özen ise Umut Vaat Eden Kadın Oyuncu ödülüne aday gösterilmiştir.

Gece

Yönetmen
Erden Kıral

Senaryo
Hasan Özkılıç
(roman)
Rıza Kıracı

Oyuncular
Nurgül Yeşilçay
Mert Fırat
Vildan Afasever
İlyas Salman
Ayça Damgacı
Nur Sürer

Gösterim Tarihi: 18.11.2023 - 18.30 / 22.12.2023 - 20.00 / 10.01.2024 - 20.00

Ülke
Türkiye

Yıl
2014

Süre
105 dk.

Renk
Renkli

Dil
Türkçe

İsminin anlamı mor renkli, iri ve güzel kokulu çiçek olan Süsen, 90'larda köyleri boşaltılan ve köyden kente göçe zorlanan Kürt ailelerinden birinin kızıdır. İzmir'de, Kürtlerle Romanların birlikte yaşadığı bir mahallede Roman kocası Yusuf'la yaşamakta, karı koca aynı gece kulübünde çalışmaktadır. Kulübün patronu Ekrem'in Süsen'e ilgisi vardır fakat Ekrem'in Yusuf'tan alacaklı olması Yusuf'un elini kolunu bağlar. Süsen'in bir ağabeyi siyasi eylem hazırlığı içinde, diğeri ise örgüt bağlantısı nedeniyle hapidedir. Yusuf hem kadının kardeşleri hem de patronla sorunları nedeniyle Süsen'le sık sık kavga eder. Çiftin ilişkilerinin sınanması bununla da kalmaz.

Hasan Özkılıç'ın Zahit adlı romanından uyarlanan filmin senaryosu Rıza Kıracı'a ait. Çarpıcı oyunculuk performanslarına sahip filmde romanın hiçbir bileşeni dışarıda bırakılmak istenmemiş gibidir. Ne var ki Yusuf ile Süsen'in ilişkisi politik bağlamı gölgede bırakacak denli güçlü verilmiştir.

Kanal

Yönetmen

Erden Kıral

Senaryo

Yaşar Kemal (roman)

İhsan Yüce

Oyuncular

Tarık Akan

Tuncel Kurtiz

Meral Orhonsay

Kamran Usluer

Menderes Samancılar

Yusuf Çetin

Gösterim Tarihi: 22.11.2023 - 20.00 / 04.01.2024 - 20.00 / 13.01.2024 - 14.00

Ülke

Türkiye

Yıl

1978

Süre

78 dk.

Renk

Renkli

Dil

Türkçe

Erden Kıral 1978'de bir Yaşar Kemal uyarlaması olan ilk uzun metraj filmi *Kanal*'ı çeker. 1955 tarihli Teneke adlı romanı İhsan Yüce senaryolaştırmıştır ve anlatılan, filmin çekildiği dönemde Adalet Bakanı olan Mehmet Can'ın Adana'nın Kadirli ilçesinde genç bir kaymakam olarak görev yaptığı yıllarda başından geçenlerdir.

Çeltik ağası Haşım Bey yeni tayin edilen kaymakamı dört gözle beklemektedir çünkü çeltik ekimi için gereken suyu ancak devletin kontrolündeki kanal açılırsa elde edebilecektir. Haşım, genç kaymakam gelir gelmez onu kafakola alır ve kanalı açma iznini imzalatır. Gelgelelim, köyleri su içinde kalan köylüler ve kasabanın doktoru kaymakama yaptığı hatayı çok geçmeden anlatırlar. Çeltik ekimi için alınması gereken bir dizi önlem vardır, aksi takdirde sıtma çok sayıda can almaktadır. Köylülerin canı, Haşım Ağa için önemli olmasa da kaymakam ve doktor, halkı ağadan korumak için kolları sıvar. Dik başlı ve yürekli Abuzer Dayı da yanlarındadır.

Arif Erkin'in her zaman olduğu gibi iz bırakan müziğinin yanı sıra Abuzer Dayı'ya hayat veren Tuncel Kurtiz'in usta oyunculuğu ve "Eşkiyayı dağda aramayın" repliğiyle her devrin hikâyesinin anlatılması da filme özel bir yer kazandırır.

**Filmin ses bandındaki sorunlar, çekildiği dönemin koşullarından kaynaklanmaktadır.*

IL CINEMA RITROVATO İSTANBUL'DA

Patlama

Blow Out

Yönetmen
Brian De Palma

Senaryo
Brian De Palma
Bill Mesce Jr.

Oyuncular
John Travolta
Nancy Allen
John Lithgow

Gösterim Tarihi: 26.10.2023 - 20.00 / 24.11.2023 - 20.00 / 24.12.2023 - 18.30

Ülke
ABD

Yıl
1981

Süre
108 dk.

Renk
Renkli

Dil
İngilizce

Gösterim
Türkçe Altyazılı

Amerikan sinemasının en kendine has yönetmenlerinden biri olan Brian de Palma, yeraltı sineması ile Amerikan bağımsız sineması arasında duran düşük bütçeli ilk dönem işlerinden, stüdyo bütçeleriyle çektiği gerilim-korku türünün başyapıtlarına uzanan filmleriyle geniş bir hayran kitlesine sahip yönetmenler arasında yer alıyor.

De Palma çektiği pek çok filmde sinema sanatına, filmlere duyduğu hayranlığını göstermekten çekinmeyen, iflah olmaz bir sinefil aynı zamanda. Bu nedenle *Patlama* (*Blow Out*) adının Michelangelo Antonioni'nin sinemanın düsturunu değiştiren filmlerinden biri olan *Blow-Up*'a (1966) gönderme olması; büyük bir Hitchcock hayranı olan De Palma'nın, *Patlama*'nın bel kemiğini oluşturan gerilimini Hitchcockvari bir zamanlamayla kurması pek de şaşırtıcı değil.

Patlama, rastlantı sonucu denk geldiği bir kazanın gizimini çözmeye çalışırken bir cinayeti ortaya çıkaran protagonistinin hikâyesini anlatırken bir yandan da sinemanın temelini oluşturan hareketli görüntü, kurgu ve ses gibi unsurların bir arada kullanılmasının nelere yol açabileceğini sinema dersi verircesine hikâyesinin içine yerleştiriyor.

Quentin Tarantino'nun en sevdiği filmlerden biri olan *Patlama*'yı izlerken sinema tarihindeki pek çok filmi hatırlayacağınız bir "çağrışım sineması"nı tecrübe ediyor ve işinin ehli bir yönetmenin eline sevdiği malzemeler verildiği zaman ne derece etkileyici işler çıkarabileceğine tanıklık ediyorsunuz.

Çılgılık

Il Grido

Yönetmen
Michelangelo
Antonioni

Senaryo
Michelangelo
Antonioni,
Elio Bartolini,
Ennio De Concini

Oyuncular
Steve Cochran
Alida Valli

Gösterim Tarihi: 02.01.2024 - 20.00 / 12.01.2024 - 20.00 / 21.01.2024 - 18.30

Ülke
İtalya, ABD

Yıl
1957

Süre
117 dk.

Renk
Siyah Beyaz

Dil
İtalyanca

Gösterim
Türkçe Altyazılı

Kariyeri boyunca alışlagelmiş sinemasal anlatının sınırlarını zorlamayı tercih eden Antonioni, özellikle de kendisine Altın Palmiye kazandıran filmi *L'avventura*'dan itibaren günümüzde artık yönetmenin manifestosu kabul edilen ve sinemasının temel unsurlarını bir araya getiren filmleriyle sinema tarihinin en sıradışı ve yaratıcı işlerine imza atmıştır.

Popüler döneminin sonuna gelmiş İtalyan Yeni Gerçekçi akımıyla Antonioni'nin kendine has sineması arasında bir köprü niteliği gören *Çılgılık* (*Il Grido*), yönetmenin ülke sinemasını etkisi altına almış bu akımdan daha farklı bir yöne gideceğinin işaretlerini veren filmlerinden biri.

İhtiyaçlar hiyerarşisinin toplumu oluşturan bireyler için ne denli önemli olduğunu hatırlatan *Çılgılık*, insanların aşk, sosyo-kültürel ve ekonomik hayatlarındaki tatminsizliklerinin yol açabileceği hasarlara işaret ediyor. Filmin merkezindeki karakterin toplum baskısı ve aşk acısı nedeniyle kendisini hayatın akışına bırakmasını izlerken yaşamın her alanına sirayet etmiş ekonomik buhranın da etkisiyle gitgide amaçsız ve depresif bir form alan içsel yolculuğuna şahitlik ediyoruz.

Çılgılık, Antonio'nin sinemanın kaderini değiştirmiş filmleri arasında bir adım geri dursa da Agnès Varda'nın *Yersiz Yurtsuz*'undan (*Sans toit ni loi*, 1985) Wim Wenders'in yol filmlerine kadar uzanan modern klasikler üzerindeki etkilerinin açıkça görüldüğü bir film.

Gizemli Ada

The Wicker Man

Yönetmenler
Robin Hardy

Senaryo
Anthony Shaffer
David Pinner

Oyuncular
Edward Woodward
Britt Ekland
Christopher Lee

Gösterim Tarihi: 03.11.2023 - 20.00 / 12.12.2023 - 20.00 / 30.12.2023 - 18.30

Ülke
Birleşik Krallık

Yıl
1973

Süre
95 dk.

Renk
Renkli

Dil
İngilizce

Gösterim
Türkçe Altyazılı

Gizemli Ada, video kliplerden müzik festivallerine, korku sinemasının modern örneklerinden popüler kültürün pek çok alanındaki çalışmalara ilham olmuş; zaman içinde kazandığı kült film statüsünün hakkını sonuna kadar veren, eşine az rastlayacağınız türden bir film.

Robin Hardy'nin çok düşük bir bütçeyle çektiği ilk filmi *Gizemli Ada*, korku filmi janrının en özgün örneklerinden biri kabul ediliyor. Folklorik unsurları korku sinemasının dinamikleri ile ustaca harmanlaması sayesinde kendisinden sonra gelen korku filmlerinin de yolunu açan *Gizemli Ada*'nın günümüz sinemasındaki etkilerini gözlemlemek için çok da uzağa gitmeye gerek yok. Ari Aster'in 2019 yapımı *Midsommar* (2019) adlı filmi *Gizemli Ada* referanslarıyla dolu ve Hardy'nin yarattığı evreni daha da rahatsız edici boyutlara taşıyan yakın dönem korku sineması örneklerinden biri.

Gizemli Ada, püriten bir polis memurunun aldığı kayıp ihbarının izini sürmek için gittiği bir İskoç adasında paganizmi iliklerine kadar benimsemiş bir topluluğun eline düşmesini ve kendisini sonu gelmeyen gariplikler silsilesinin içinde bulmasını konu alıyor. Kimilerince korku sinemasının *Yurttaş Kane*'i olarak adlandırılmasına rağmen belli bir türe sığdırmanın haksızlık olacağı *Gizemli Ada*'nın sinemalarda gösterilmesinden bu yana, kısaltılmış ve uzatılmış pek çok versiyonu seyirci ile buluştu. Son kurgu adı altında yenilenen bu versiyon, filmin yönetmeninin de onay verdiği şimdilik en tatmin edici versiyon olarak seyirci ile buluşuyor.

Korku ve Arzu

Fear and Desire

Yönetmen
Stanley Kubrick

Senaryo
Howard Sackler

Oyuncular
Frank Silvera
Kenneth Harp
Paul Mazursky
Stephen Coit
Virginia Leith

Gösterim Tarihi: 09.11.2023 - 20.00 / 19.11.2023 - 18.30 / 05.01.2024 - 20.00

Ülke
ABD

Yıl
1953

Süre
72 dk.

Renk
Siyah-Beyaz

Dil
İngilizce, İspanyolca

Gösterim
Türkçe Altyazılı

Korku ve Arzu, Look dergisinin 24 yaşındaki foto muhabiri Stanley Kubrick'in 1951'de çektiği iki kısa belgeselin ardından giriştiği ilk uzun metraj filmi.

Dört asker taşıyan bir uçak, düşman hattının on kilometre gerisine düşmüş ve askerler kendi taburlarına ulaşabilmenin yolunu aramaktadır. Nehri bir sal yardımıyla görülmeyen geçebilirlerse kurtulma olasılıkları vardır. Bu sırada savaş koşullarının vahşeti hepsinin ayrı ayrı sınanmasına, kiminin kendisiyle bir muhasebeye girişmesine neden olacaktır. Az ileride tespit ettikleri "düşman" da bu muhasebeden azade değildir. Savaş karşıtı bu bağımsız film, karakterlerin psikolojik çalkantılarına odaklanmak amacıyla belirsiz bir coğrafyada, belirsiz bir savaş sırasında geçiyor; fakat çekildiği dönemin Kore Savaşı'nın en kanlı günleri olduğunu not düşmekte fayda var.

İlk gösterimini Venedik'te yapan film gişede başarı yakalayamasa da eleştirmenlerin bu yeni gelene dikkat kesilmesi için yeterli olur. Oysa Kubrick "beceriksizce amatör bir film egzersizi" dediği filminden nefret edecek ve tüm kopyalarını imha etmeye çalışacaktır. Çift role sahip oyuncular, karakterin aklını yitirmesinden kaynaklı kaotik planlar gibi geleceğin Kubrick'inden izler taşıyan film, genç yönetmenden, insanı uygarlığa bağlayan pamuk ipliğine dair karanlık bir inceleme; filmografisiyle ilişkisi içinde bir tür arkeolojik kazı alanı.

Kahramanlar Şehri

Rio Bravo

Yönetmen

Howard Hawks

Senaryo

Jules Furthman
Leigh Brackett
B.H. McCampbell

Oyuncular

John Wayne
Dean Martin
Ricky Nelson
Angie Dickinson
Walter Brennan
Ward Bond

Gösterim Tarihi: 11.11.2023 - 18.30 / 10.12.2023 - 18.30 / 20.01.2024 - 18.30

Ülke

ABD

Yıl

1959

Süre

141 dk.

Renk

Renkli

Dil

İngilizce, İspanyolca

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Servetini haksız yollardan elde eden güçlü ve zengin Nathan Burdette'in erkek kardeşi Joe bir gün kasabanın barında bir adamı vurarak öldürür. Bunun üzerine kasabanın şerifi Chance, eski yardımcısı Dude'un yardımıyla Joe'yu tutuklayıp hapse atmayı başarır. Ancak işin zor kısmı, kasabaya ulaşması altı gün sürecek bölge şerifine teslim edene dek onu içeride tutmaktır. Nathan'in cömert ücretler ödediği bir ordu adama karşılık Şerif Chance'in yanında iki yıldır alkolizmden mustarip eski yardımcısı Dude, yaşlı ve topallayan Stumpy, çok genç yaşına karşın iyi bir silahşor olan Colorado vardır. Silah kullanmasalar da otel sahibi karı koca ve kumarbazlıktan başına ödül konmuş güzel Feathers da şeriften yanadır. Şerifin işi şansa kalmıştır.

Filme Dean Martin beklenmedik ölçüde dokunaklı bir oyunculuk sergiler. Kendi deyişiyle "John Wayne rolü"nü oynayan Wayne ise söz ve hareketlerinden ziyade âdeta perdedeki varlığıyla oynar. Filme Howard Hawks'un alâmeti farikası olan, esprili baştan çıkarma sahneleri vardır. Beyaz olmayan karakterlerin stereotiplere hapsedilmesinin dönemin özelliklerinden biri olduğunu da ekleyelim.

Kahramanlar Şehri'ni, başrolünde Gary Cooper'in yer aldığı McCarthyizm dönemi kara liste alegoris *Kahraman Şerif* (1952) filmiyle birlikte düşünmek gerek; zira Hawks ve Wayne'in filmi, 1952 yapımı bu filme cevap niteliği taşıyor.

Black Narcissus

Yönetmen

Michael Powell
Emeric Pressburger

Senaryo

Michael Powell
Emeric Pressburger
Rumer Godden

Oyuncular

Deborah Kerr
David Farrar
Kathleen Byron
Jean Simmons

Gösterim Tarihi: 17.11.2023 - 20.00 / 21.12.2023 - 20.00 / 17.01.2024 - 20.00

Ülke

Birleşik Krallık

Yıl

1947

Süre

101 dk.

Renk

Renkli

Dil

İngilizce

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Coen ve Dardenne kardeşlerden sonra sinema tarihinin en ünlü yönetmen ikililerinden olan Michael Powell ve Emeric Pressburger kariyerleri boyunca birlikte 20 filme imza attı. Sinemaseverlerin ve sinema emekçilerinin favori filmleri arasında her daim kendine yer bulan sayısız başyapıtın da mimarı olan bu ikilinin en iyi işlerinden biri olan *Black Narcissus* yenilenmiş kopyasıyla her zamankinden daha etkileyici bir seyirlik sunuyor. Powell ve Pressburger ikilisinin başarısının sırrı, zamanında tabu olarak görülen pek çok konuyu genelgeçer formlar çerçevesinde işlerken, bu konuları zamanının ötesinde bir sinemasal yaklaşımla da destekleyerek seyirciyi düşünmeye sevk eden işler ortaya çıkarmasında yatıyor.

Black Narcissus, Himalayalar'da manastır kurmak için görevlendirilen bir grup rahibenin zaafı ve bastırdıkları duygularıyla sınanarak adım adım yoldan çıkmalarının hikâyesini merkezine yerleştiriyor. Bastırılan dürtülerin er ya da geç su üstüne çıkacağına, baskılanan duyguların bir noktada kişinin kendisi ve çevresi için oluşturabileceği tehlikelere işaret eden film, ilkel saydıkları toplulukları eğitime görevini üstlenen misyonerlerin içten içe defolu ve primitif güdülere sahip olabileceği göstermekten de geri durmuyor.

En İyi Görüntü Yönetmeni ve En İyi Sanat Yönetimi dallarında Oscar ödülleri kazanan *Black Narcissus*, özel efektlerin var olmadığı bir dönemde el emeği ile ne derece etkili sonuçların çıkabileceğinin de en iyi örneklerinden biri.

SESSİZ PERŞEMBE

Pierre Loti'nin Fantastik Evreni

Julien Viaud adıyla doğan Pierre Loti (1850-1923) Fransız bir yazar, deniz subayı, gezgin, akrobat, diplomat ve daha pek çok şeydi. Ömrü boyunca 29 ülke gezdi, 31 deniz harekâtında yer aldı. Ayrıca 61 kitabı yayımlandı ve 1891'de Académie Française'e kabul edildi. Bir insanın tek bir ömre bu kadar çok kariyeri, iddialı başarıyı, hobiye ve aşk hikâyesini sığdırabilmiş olması inanılmaz.

Loti, askerî eğitimini École de gymnastique de Joinville'de 1875'te tamamladı. Aynı yıl ünlü Fransız oyuncu Sarah Bernhardt ile tanıştı ve bu dostluk Bernhardt'ın Loti'den yalnızca birkaç ay önce ölümüne dek devam etti. Brest'teki denizcilik akademisinde görev alan Loti daha sonraları İzlanda Balıkçısı'nı (1886) yazmasına ilham olacak Breton kültürünü inceledi.

Onlarca yıl boyunca yaptığı birçok seyahatten ilham alarak La Rochelle'deki aile evini eklektik bir tapınağa dönüştürdü ve burada kostüm partileri verdi. Loti, 1903'te Fransız Bask bölgesindeki Hendaye'de bir ev satın aldı. Donanmadaki askerî kariyeri 1910'da sona erdi. 1913'e dek diplomat olarak kaldığı İstanbul'a döndüğünde başarılı bir Oryantalist yazar olarak karşılandı, ancak casus olduğundan da kuşkulandı. 1921'de felç geçirdi ve bir daha asla tam iyileşemedi. 1923'te Hendaye'de yaşamını yitirdi.

Loti'yi yüzüncü ölüm yıldönümünde anmak amacıyla tasarlanmış bu programdaki üç seans Loti'ye farklı açılardan yaklaşıyor. *İzlanda Balıkçısı* (*Pêcheur d'Islande*, 1924), Loti'nin bir romanının uyarlaması. Derleme program, yirminci yüzyılın başında çekilmiş filmlerle Loti'nin izinde dünyayı dolaşarak âdeta onun fantastik dünyasını yeniden betimliyor. *Harakiri* ise doğrudan Loti'den bahsetmemesine rağmen, aslında onun eserlerinden alınan ilhamla yapılmış sayısız filme bir örnek.

Elif Rongen-Kaynakçı

**Sessiz Perşembe gösterimlerine katkılarından dolayı Kurukahveci Mehmet Efendi'ye teşekkür ederiz.*

Filibus

Yönetmen

Mario Roncoroni

Senaryo

Giovanni Bertinetti

Oyuncular

Valeria Creti
Giovanni Spano
Cristina Ruspoli
Mario Mariani
Filippo Vallino

Gösterim Tarihi: 02.11.2023 - 20.00

Ülke

İtalya

Yıl

1915

Süre

71 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

İngilizce Arayazlı

Gösterim

Türkçe Altıyazı

Kimi zaman barones, kimi zaman baron kılığında burjuvazinin verdiği partilere rahatlıkla sızan Filibus zenginlerin evini soyan gizemli bir hırsızdır. Köşeye her sıkıştığında zeplin benzeri hava aracına atlayıp kaçabilmesi sayesinde, onu yakalamaya yemin etmiş Dedektif Hendy'nin elinden kurtulmayı hep başarır. Dedektifle kedi-fare oyunu oynarken dedektifin kız kardeşiyle flört etmeyi de ihmal etmez.

Filibus namıyla zenginlerin korkulu rüyası olan Barones'i yetenekli oyuncu Valeria Creti canlandırıyor. Hem bilimkurgu hem de polisiye türünden öğeler içeren *Filibus* dönemin havacılık teknolojisine duyulan hayranlığı yansıtan bir macera filmi.

Tek kopyası Hollanda Eye Filmmuseum'daki Desmet Koleksiyonu içinde yer alan *Filibus*, ilk olarak 1988'de keşfedildi fakat belki de dinamizmi, mizahı ve yüksek tempolu anlatısıyla dönemin İtalyan sinemasından sapma sayılabileceğinden feministler ve akademisyenler haricinde fazla ilgi görmedi. 2017'den beri ise yenilenmiş kopyasıyla dünyayı geziyor. İlk çekildiği dönemde de pek çok ülkede gösterilen film hakkında, 1915'te bir Osmanlı gazetesinde kaleme alınmış bir inceleme de mevcut.

Restorasyonu Eye Filmmuseum'a ait olan filmin, bize ulaşmasına katkılarından dolayı Milestone Films'e, hak sahibi Kino Lorber'e, Dennis Doros, George Schmalz ve Elif Rongen-Kaynakçı'ya teşekkür ederiz.

Pierre Loti Derlemesi: Pierre Loti'nin Fantastik Evreni

Gösterim Tarihi: 16.11.2023 - 20.00 / 28.12.2023 - 20.00

Her ne kadar bazı romanları yaşadığı dönemde bile sinemaya uyarlanmış da olsa, Loti'nin sinema ile ilişkisine dair pek bir şey bilemiyoruz. Egzotik kostümlerle fotoğraf çekirtmeye çok meraklı olmasına rağmen, Loti'nin bilinen hiçbir hareketli görüntüsü yoktur. Bu programın amacı, yirminci yüzyılın başından arşiv görüntüleri kullanarak Loti'nin evrenini anımsatmak, seyahat ettiği yerlere değinmek; askerî okuldaki ve yakın arkadaşlarıyla geçirdiği, gelişimini şekillendiren dönemlerini yansıtmak. Program ayrıca Loti'nin kendi kurmaca yazılarına benzer ortam ve hikâyelere sahip bazı kısa kurmaca filmleri de içeriyor.

Loti'nin yaşamı bunca zengin ve geniş olduğundan, bu denli çağrışımsal bir program da durmadan genişleme (veya Rochefort'daki, şimdi müzeye dönüştürülmüş evi kadar eklettik olma) riskiyle karşı karşıyaydı. Bunu önlemek amacıyla, derlemeyi, Eye Filmmuseum koleksiyonlarından seçilen filmlerle sınırlı tutmaya karar verdik.

Film metinlerindeki tüm Pierre Loti alıntıları Lesley Blanch imzalı biyografi, Pierre Loti: Travels with the Legendary Romantic'in 2004 basımından alınmıştır.

Derlemenin toplam süresi 59 dakikadır.

Fransa / 1917 Sessiz / 7'46" Renkli / Canlı Müzikli	Joinville Askerî Okulu Sporcuları (De Athleten van de Militaire School van Joinville-le-Pont bij Paris) Çoğu yavaş çekimde çekilmiş, paralel barlar üzerinde bir dizi egzersiz.
Birleşik Krallık / 1897 Sessiz / 37" Siyah Beyaz Canlı Müzikli	Joinville Jimnastik Okulu (École De Gymnastique Joinville) Pierre Loti, 1875 yılında École Militaire de Joinville'e katıldı. Hayatı boyunca jimnastikle ilgilendi. Joinville'deki eğitiminin hemen ardından Toulon'daki Etrüsk sirkinde performans sergilediği söylenir. Akrobat kostümüyle çekilmiş bir fotoğraf ve günlüğünde şu yazı yer alır: "Kostümüm Milano'dan, sık akrobatların hepsinin kostümünü yapan Carolo Lorenzi'den."
Fransa / 1909-1913? Sessiz / 6'14" / Renkli Canlı Müzikli	Pathécolor ile Türkiye, İstanbul Manzaraları (Türkel - Konstantinopel - Aufnahmen Van Istanbul In Pathécolor)
Fransa / 1912 Sessiz / 3'51" / Renkli Canlı Müzikli	İstanbul ve Haliç (Stamboul et la Corne d'or)
Fransa / 1926 Sessiz / 3'52" Renkli / Canlı Müzikli	İstanbul Çeşmeleri (Les fontaines de Constantinople) Loti, 1876 ile 1913 yılları arasında önce askerî, ardından diplomatik görevlerle İstanbul'da birçok kez çalıştı. Türkiye'de geçen birçok roman ve makale yazdı; en ünlüsü, bir Fransız deniz subayı ile bir harem kızı arasındaki yasadışı aşkı konu alan Aziyade'dir (1879). Loti, lobi faaliyetlerini bazen uzaktan yürütse de Birinci Dünya Savaşı ve sonrasında da Osmanlı İmparatorluğu'nun kaderiyle ilgilenmeye devam etti. İstanbul'un 1918'de İttifak Devletleri tarafından 1923'e dek süren işgali üzerine, "Son aylarda sevgili Türkiyeme karşı yapılan rezil entrikaları gördükçe büyük acı duydum," diye yazmıştı. İstanbul'u gösteren bu üç filmde gerek Loti'nin sevdiği mekânlar gerek ilgiyle izlediği halk perdeye yansıyor. Kameraıyla âdeta flört ederek peçelerini açan Osmanlı kadınları, Loti'nin büyük aşkı ve Aziyade romanına esin kaynağı olan Hatice'ye bir gönderme niteliğinde.
Fransa / 1917? Sessiz / 5'17" Siyah Beyaz Canlı Müzikli	Fransız Donanması Denizcilik Okulu (De Zeevaartschool Der Fransche Marine) Brest'teki Fransız denizcilik okulu öğrencilerinin Magellan ve Armorique gemilerindeki, fiziksel egzersizler ve uygulamalı eğitim dahil olmak üzere eğitimleri hakkında bir belgesel.
	Loti, denizcilik eğitimine 1867 yılında Brest'teki Denizcilik Okulu'nda başladı, ilk yılını Borda'da geçirdi ve üçüncü yılında dünya çevresinde uzun bir yolculuğa çıktı. Şöyle yazdı: "Bu yüzen manastır devasa, hafif ve misafirperverdi; ovulmuş boya, katranlı

Fransa / 1919-1922 Sessiz / 8'58" Siyah Beyaz Canlı Müzikli	Batı Afrika'da (In West-Afrika) Loti, Tahiti gezisinin ardından 1874'te Batı Afrika'ya doğru yola çıktı. Dakar'da görevli olduğu yıllarda Batı Afrika yaşamına daldı. "Afrika'nın, <i>soumaré</i> 'nin, esmer tenin, misk ve çürümenin tüm sesleri ve kokularına; ormandaki babunların tuhaf çığlıklarına... kuş sesleri"nin yanı sıra yerel danslara ve müziğe yer verdiği Le Roman d'un spahi (1881) adlı romanının kısmen otobiyografik olduğu düşünülmektedir. Anatole France şöyle diyordu: "Egzotik aşkların acı tadını -sarhoşluk, hezeyan, hatta sersemlik noktasına varıncaya kadar- bize tatlıtım Pierre Loti'ye mahsustur."
İtalya / 1911 / Sessiz 8'58" / Renkli Canlı Müzikli	Çöl Çiçeği (Il Fiore Del Deserto) Lakmé, halkını kurtarmak için kendisini Emir'e feda eder. Sevgilisi Sidi, onu haremde kurtarmaya çalışır, ancak Lakmé dansını yaparken yılan ısırığıyla ölmeyi seçtiğinden çok geç kalmıştır. Bir Loti romanının uyarlaması olmasa da bu film, Loti evreninin Oryantalist eğilimlerini her yönüyle temsil ediyor. Loti'nin Rochefort'daki evinin "Türk salonu"nu hatırlatan gösterişli Oryantalist dekorlarla, güzel bir harem kadınının yaşadığı bu imkânsız aşk hikâyesini rahatlıkla Loti de yazmış olabilirdi. Léo Delibes'in Lakmé (1883) operasının Loti'nin Le Mariage de Loti (1880) adlı eserinden esinlendiğini de belirtmekte fayda var.
Fransa / 1920 Sessiz / 2'47" Renkli / Canlı Müzikli	Japon Kadınlar (L'après-midi d'une Japonaise/Pathé-Revue No. 42) Bu Pathé Revue, Japon bir kadının günlük yaşamını gösteriyor: çay içen, parkta yürüyüş yapan, badminton benzeri bir oyun olan <i>hanetsuki</i> oynayan, alışveriş yapan, çiçek düzenleyen (<i>ikebana</i>) kadınlar görüyoruz.
Fransa / 1910 Sessiz / 3'27" Renkli / Canlı Müzikli	Japon Evliliği (Mariage Japonais) Bol miktarda çay içme ve yelpaze dansı içeren, geleneksel bir Japon evlilik töreni. Loti, Pêcheur d'Islande romanını Rochefort'da 1885'te tamamladıktan kısa süre sonra Japonya'ya gitti. Yaklaşık altı ay boyunca Nagasaki'ye demirleyen Loti, Japon yaşam tarzını gözlemleme imkânı buldu. Sonunda bir üçleme yazdı; en ünlü cilt olan Madame Chrysanthème (1887), Puccini'nin Madama Butterfly (1904) operasına ilham kaynağı oldu. Fransa'da Japonizm hâlihazırda çok modaydı, ancak Loti küçük eşyalar toplamakla yetinmedi: 1886'da Rochefort'da bir Japon pagodası inşa ettirdi, bu pagoda 1920'lerin sonuna dek ayakta kaldı.

Harakiri

Yönetmen
Fritz Lang

Senaryo
David Belasco
Max Jungk
John Luther Long

Oyuncular
Paul Biensfeldt
Lil Dagover
Georg John
Rudolf Lettinger

Gösterim Tarihi: 14.12.2023 - 20.00 / 11.01.2024 - 20.00

Ülke
Almanya

Yıl
1919

Süre
80 dk.

Renk
Siyah Beyaz

Dil
Hollandaca Arayazılı

Gösterim
Türkçe Altyazılı

O-Take-San (Lil Dagover) hayatını tapınağa adanmak istemediği için başrahip tarafından lanetlenir; hatta babası baskılara dayanamayarak ailenin şerefini korumak için intihar eder. Tapınaktan kaçan O-Take-San Danimarkalı deniz subayı Olaf Anderson ile tanışır. Birbirlerine âşık olup Japon âdetine göre evlenirler. Ancak Anderson kısa zaman sonra Avrupa'ya dönmek zorunda kalır. O-Take-San, Anderson'un bir gün geri döneceğinden şüphe etmeyerek oğulları Olaf'ı büyütür. Oysa dört sene sonra Anderson Nagasaki'ye geri döndüğünde Batılı bir kadınla evlenmiştir...

Hollanda'da *Madame Butterfly* ismiyle gösterilen filmin başında Giacomo Puccini'nin aynı adlı, 1904 tarihli eserine referans veriliyor, ancak Alman kaynaklar biraz daha geri giderek filmin David Belasco'nun John Luther Long'un aynı isimli 1898 tarihli öyküsünden yola çıkarak 1900'de sahnelediği tiyatro oyununun bir uyarlaması olduğunu ileri sürüyor. Neticede tüm bu eserler Pierre Loti'nin 1887'de yayımlanan *Madame Chrysanthème* isimli, kendi deneyimlerine dayanan eserinden esinlenmiş. Yayımlanmasının hemen akabinde yirmi beş baskı yapan ve birçok dile çevrilen bu kitabın hem Loti'nin uluslararası şöhretini hem de Batılıların Japon kültürüne bakışını şekillendirdiğini söyleyebiliriz.

Bugün adı fazla anılmasa da Lil Dagover (1887-1980) 1920'ler Alman Weimar sinemasının en önemli aktrislerindendi. Sinemaya 1913'te başlayan Dagover, 1919'da *Harakiri* filmiyle uluslararası bir yıldız oldu. Bu filmten hemen sonra aldığı rol ise *Dr. Caligari'nin Muayenehanesi* (1920) filmindeydi.

Fransa / 1923
Sessiz / 3'42"
Siyah Beyaz
Canlı Müzikli

Sarah Bernhardt'ın Cenazesi (De Begrafenis Van Sarah Bernhardt) Sarah Bernhardt 26 Mart 1923'te öldüğünde, Hollanda gazetelerinde çok sayıda ölüm ilanı yayımlandı. Hemen hemen hepsi sağlığının son zamanlarda hiç iyi olmadığından bahsediyor, ölümünden bir gün önce cenazesinde çok sayıda çiçek istediğini ve 30 yıl önce kendi ölçüsüne göre yaptırdığı gül ağacından tabuta gömülmek istediğini dile getirdiğini yazıyordu. Loti, tabutu çeşitli vesilelerle görmüş, hatta belki de içinde uyumuştur!

Fransa / 1913
Sessiz / 4'09"
Renkli / Canlı Müzikli

Bask Semaları Altında (Sous le ciel Basque) L'Île des Faisans (Sülün Adası), İspanya ve Fransa'nın deniz komutanları tarafından altı aylık dönemler boyunca resmî olarak dönüşümlü yönetilen, dünyanın en küçük "müşterek hâkimiyeti"dir. Fransız pozisyonu "Sülün Adası Genel Valisi" unvanını taşır; 1892-1898 yılları arasında bu unvana sahip Fransız subaylarından biri de Pierre Loti'di. Burada Crucita Gainza ile tanıştı, dört oğulları oldu. "Bakhar Etchea" adlı bir evde yaşıyordu. 1903'te satın aldığı bu evde 20 yıl sonra yaşamını yitirdi. Bask kültürü ona 1919, 1938 ve 1959 yıllarında sinemaya uyarlanan Ramuntcho (1897) romanını yazması için ilham verdi.

İzlanda Balıkçısı

Pêcheur d'Islande

Yönetmen

Jacques de Baroncelli

Senaryo

Pierre Loti (roman)
Jacques de Baroncelli

Oyuncular

Sandra Milovanoff
Charles Vanel
Thomy Bourdelle

Gösterim Tarihi: 30.11.2023 - 20.00

Ülke

Fransa

Yıl

1924

Süre

93 dk.

Renk

Siyah Beyaz

Dil

Fransızca Arayazılı

Romancı Pierre Loti'nin memleketi Bretonya'daki yaşamı tasvirleri Baroncelli'yi her zaman büyülemişti. Ne yazık ki büyük yazar bu filmin tamamlanmasından bir yıl önce öldü. 1886'da basılan Pêcheur d'Islande, Loti'nin yedinci kitabıydı ve onun bir romancı olarak ününü tesis eden eseri. Yazdığı sırada Fransız donanmasında denizciydi.

Baroncelli'nin Loti'nin hikâyesine duyduğu hayranlık, ağır ve edebi bir film çekmesine yol açmadı. Bu, köyün sokaklarında ve küçük limanda geçen sahnelerden de anlaşılabilir. Bu tür natüralizm sahneleri arasında az sayıda stüdyo sahnesi göze batmaz. Louis Chaix'nin kameramanlığı öyle ustadır ve Baroncelli oyuncu kadrosunu öyle aslına sadık seçmiştir ki, her yakın plan duygusal etki uyandırır. Oyuncuları, film yapımcılarının "gerçek insanlar" olarak adlandırdığı kişilerle karıştırmak çoğu zaman tehlikeli olabilir ancak Baroncelli'nin oyuncu seçimi kusursuz sonuç vermiştir.

Gösterim

Türkçe Altyazılı

Film, Kuzey Bretonya'daki Paimpol ve Ploubazlanec'te çekildi ve yelkenli gemi Marie kimi zaman yüzen bir stüdyoya, kimi zamansa deniz tutmasından mustarip film ekibi için geçici bir hastaneye dönüştü. Yerel halk, kendi kitapları olarak gördükleri kitabın öyküsünü ölümsüzleştirmek için gönüllü figüranlık yaptı.

Kevin Brownlow

EKİM 2023 - OCAK 2024 PROGRAMI

Tarih/Seans	Film	Yıl	Süre
13 - 22 Ekim	FİLMEKİMİ		
24 Ekim / 20.00	Godard, Yalnız Sinema / Godard seul le cinéma	2022	100'
25 Ekim / 20.00	Bereketli Topraklar Üzerinde	1980	115'
26 Ekim / 20.00	Patlama / Blow Out	1981	108'
27 Ekim / 20.00	Serseri Âşıklar / À bout de souffle	1960	90'
31 Ekim / 20.00	Kadın Kadındır / Une femme est une femme	1961	84'
01 Kasım / 20.00	Çılgın Pierrot / Pierrot le Fou	1965	110'
02 Kasım / 20.00	Filbus	1915	71'
03 Kasım / 20.00	Gizemli Ada / The Wicker Man	1973	95'
04 Kasım / 14.00	Hayatını Yaşamak / Vivre sa Vie	1962	85'
04 Kasım / 18.30	Küçük Asker / Le Petit Soldat	1963	88'
05 Kasım / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
05 Kasım / 18.30	Hakkârî'de Bir Mevsim	1983	110'
07 Kasım / 20.00	Ayna	1984	88'
08 Kasım / 20.00	Nefret / Le mépris	1963	102'
09 Kasım / 20.00	Korku ve Arzu / Fear and Desire	1953	72'
10 Kasım / 20.00	Çete / Bande à part	1964	95'
11 Kasım / 14.00	Alphaville: Une étrange aventure de Lemmy Caution	1965	99'
11 Kasım / 18.30	Kahramanlar Şehri / Rio Bravo	1959	141'
12 Kasım / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
12 Kasım / 18.30	Vicdan	2008	77'

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

EKİM 2023 - OCAK 2024 PROGRAMI

Tarih/Seans	Film	Yıl	Süre
14 Kasım / 20.00	Çılgın Pierrot / Pierrot le Fou	1965	110'
15 Kasım / 20.00	Yük	2012	80'
16 Kasım / 20.00	Pierre Loti'nin Fantastik Evreni		59'
17 Kasım / 20.00	Black Narcissus	1947	101'
18 Kasım / 14.00	Erkek, Dişi / Masculin féminin	1966	103'
18 Kasım / 18.30	Gece	2014	105'
19 Kasım / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
19 Kasım / 18.30	Korku ve Arzu / Fear and Desire	1953	72'
21 Kasım / 20.00	Çinli Kız / La Chinoise	1967	95'
22 Kasım / 20.00	Kanal	1978	78'
23 Kasım / 20.00	Week End	1967	105'
24 Kasım / 20.00	Patlama / Blow Out	1981	108'
25 Kasım / 14.00	Çılgın Pierrot / Pierrot le Fou	1965	110'
25 Kasım / 18.30	Serseri Âşıklar / À bout de souffle	1960	90'
26 Kasım / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
26 Kasım / 18.30	Godard, Yalnız Sinema / Godard seul le cinéma	2022	100'
28 Kasım / 20.00	İtalyan Filmleri Haftası		
29 Kasım / 20.00	İtalyan Filmleri Haftası		
30 Kasım / 20.00	Pêcheur d'Islande / İzlanda Balıkçısı	1924	93'
01 Aralık / 20.00	İtalyan Filmleri Haftası		
02 Aralık / 14.00	İtalyan Filmleri Haftası		

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

EKİM 2023 - OCAK 2024 PROGRAMI

Tarih/Seans	Film	Yıl	Süre
02 Aralık / 18.30	İtalyan Filmleri Haftası		
03 Aralık / 14.00	İtalyan Filmleri Haftası		
03 Aralık / 18.30	İtalyan Filmleri Haftası		
05 Aralık / 20.00	Hayatını Yaşamak / Vivre sa Vie	1962	85'
06 Aralık / 20.00	Küçük Asker / Le Petit Soldat	1963	88'
07 Aralık / 20.00	Hakkâri'de Bir Mevsim	1983	110'
08 Aralık / 20.00	Nefret / Le mépris	1963	102'
09 Aralık / 14.00	Ayna	1984	88'
09 Aralık / 18.30	Kadın Kadındır / Une femme est une femme	1961	84'
10 Aralık / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
10 Aralık / 18.30	Kahramanlar Şehri / Rio Bravo	1959	141'
12 Aralık / 20.00	Gizemli Ada / The Wicker Man	1973	95'
13 Aralık / 20.00	Çete / Bande à part	1964	95'
14 Aralık / 20.00	Harakiri	1919	80'
15 Aralık / 20.00	Bereketli Topraklar Üzerinde	1980	115'
16 Aralık / 14.00	Yük	2012	80'
16 Aralık / 18.30	Week End	1967	105'
17 Aralık / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
17 Aralık / 18.30	Çinli Kız / La Chinoise	1967	95'
19 Aralık / 20.00	Vicdan	2008	77'
20 Aralık / 20.00	Alphaville: Une étrange aventure de Lemmy Caution	1965	99'

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

EKİM 2023 - OCAK 2024 PROGRAMI

Tarih/Seans	Film	Yıl	Süre
21 Aralık / 20.00	Black Narcissus	1947	101'
22 Aralık / 20.00	Gece	2014	105'
23 Aralık / 14.00	Vicdan	2008	77'
23 Aralık / 18.30	Erkek, Dişi / Masculin féminin	1966	103'
24 Aralık / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
24 Aralık / 18.30	Patlama / Blow Out	1981	108'
26 Aralık / 20.00	Serseri Âşıklar / À bout de souffle	1960	90'
27 Aralık / 20.00	Ayna	1984	88'
28 Aralık / 20.00	Pierre Loti'nin Fantastik Evreni		59'
29 Aralık / 20.00	Godard, Yalnız Sinema / Godard seul le cinéma	2022	100'
30 Aralık / 14.00	Hakkâri'de Bir Mevsim	1983	110'
30 Aralık / 18.30	Gizemli Ada / The Wicker Man	1973	95'
02 Ocak / 20.00	Çılgılık / Il Grido	1957	117'
03 Ocak / 20.00	Kadın Kadındır / Une femme est une femme	1961	84'
04 Ocak / 20.00	Kanal	1978	78'
05 Ocak / 20.00	Korku ve Arzu / Fear and Desire	1953	72'
06 Ocak / 14.00	Bereketli Topraklar Üzerinde	1980	115'
06 Ocak / 18.30	Nefret / Le mépris	1963	102'
07 Ocak / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
07 Ocak / 18.30	Hayatını Yaşamak / Vivre sa Vie	1962	85'
09 Ocak / 20.00	Küçük Asker / Le Petit Soldat	1963	88'

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

EKİM 2023 - OCAK 2024 PROGRAMI

Tarih/Seans	Film	Yıl	Süre
10 Ocak / 20.00	Gece	2014	105'
11 Ocak / 20.00	Harakiri	1919	80'
12 Ocak / 20.00	Çılgılık / Il Grido	1957	117'
13 Ocak / 14.00	Kanal	1978	78'
13 Ocak / 18.30	Çete / Bande à part	1964	95'
14 Ocak / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
14 Ocak / 18.30	Week End	1967	105'
16 Ocak / 20.00	Alphaville: Une étrange aventure de Lemmy Caution	1965	99'
17 Ocak / 20.00	Black Narcissus	1947	101'
18 Ocak / 20.00	Erkek, Dişi / Masculin féminin	1966	103'
19 Ocak / 20.00	Yük	2012	80'
20 Ocak / 14.00	Çinli Kız / La Chinoise	1967	95'
20 Ocak / 18.30	Kahramanlar Şehri / Rio Bravo	1959	141'
21 Ocak / 14.00	Bağımsız Türkiye Sineması		
21 Ocak / 18.30	Çılgılık / Il Grido	1957	117'

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

NOTLAR

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ EKİM 2023 – OCAK 2024 GÖSTERİM TARİHLERİ

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
09.10.23	10.10.23	11.10.23	12.10.23	13.10.23	14.10.23	15.10.23
				Filmekimi		
16.10.23	17.10.23	18.10.23	19.10.23	20.10.23	21.10.23	22.10.23
Filmekimi						
23.10.23	24.10.23	25.10.23	26.10.23	27.10.23	28.10.23	29.10.23
	Godard, Yalnız Sinema Godard seul le cinéma	Bereketli Topraklar Üzerinde	Patlama Blow Out	Serseri Âşıklar À bout de souffle		
30.10.23	31.10.23	01.11.23	02.11.23	03.11.23	04.11.23	05.11.23
					Hayatını Yaşamak Vivre sa Vie	Bağımsız Türkiye Sineması
					Küçük Asker Le Petit Soldat	Hakkârî'de Bir Mevsim
	Kadın Kadındır Une femme est une femme	Çılgın Pierrot Pierrot le Fou	Filibus	Gizemli Ada The Wicker Man		
06.11.23	07.11.23	08.11.23	09.11.23	10.11.23	11.11.23	12.11.23
					Alphaville	Bağımsız Türkiye Sineması
					Kahramanlar Şehri / Rio Bravo	Vicdan
	Ayna	Nefret Le mépris	Korku ve Arzu Fear and Desire	Çete Bande à part		

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ EKİM 2023 – OCAK 2024 GÖSTERİM TARİHLERİ

Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar
13.11.23	14.11.23	15.11.23	16.11.23	17.11.23	18.11.23	19.11.23
					Erkek, Dişi Masculin féminin	Bağımsız Türkiye Sineması
					Gece	Korku ve Arzu Fear and Desire
	Çılgın Pierrot Pierrot le Fou	Yük	Pierre Loti'nin Fantastik Evreni	Black Narcissus		
20.11.23	21.11.23	22.11.23	23.11.23	24.11.23	25.11.23	26.11.23
					Çılgın Pierrot Pierrot le Fou	Bağımsız Türkiye Sineması
					Serseri Âşıklar À bout de souffle	Godard, Yalnız Sinema Godard seul le cinéma
	Çinli Kız La Chinoise	Kanal	Week End	Patlama Blow Out		
27.11.23	28.11.23	29.11.23	30.11.23	01.12.23	02.12.23	03.12.23
					İtalyan Filmleri Haftası	İtalyan Filmleri Haftası
					İtalyan Filmleri Haftası	İtalyan Filmleri Haftası
	İtalyan Filmleri Haftası	İtalyan Filmleri Haftası	Pêcheur d'Islande İzlanda Balıkçısı	İtalyan Filmleri Haftası		
04.12.23	05.12.23	06.12.23	07.12.23	08.12.23	09.12.23	10.12.23
					Ayna	Bağımsız Türkiye Sineması
					Kadın Kadındır Une femme est une femme	Kahramanlar Şehri Rio Bravo
	Hayatını Yaşamak Vivre sa Vie	Küçük Asker Le Petit Soldat	Hakkârî'de Bir Mevsim	Nefret Le mépris		

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ EKİM 2023 – OCAK 2024 GÖSTERİM TARİHLERİ

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar	
	11.12.23	12.12.23	13.12.23	14.12.23	15.12.23	16.12.23	17.12.23	
14.00						Yük	Bağımsız Türkiye Sineması	14.00
18.30						Week End	Çinli Kız La Chinoise	18.30
20.00		Gizemli Ada The Wicker Man	Çete Bande à part	Harakiri	Bereketli Topraklar Üzerinde			20.00
	18.12.23	19.12.23	20.12.23	21.12.23	22.12.23	23.12.23	24.12.23	
14.00						Vicdan	Bağımsız Türkiye Sineması	14.00
18.30						Erkek, Dişi Masculin féminin	Patlama Blow Out	18.30
20.00		Vicdan	Alphaville	Black Narcissus	Gece			20.00
	25.12.23	26.12.23	27.12.23	28.12.23	29.12.23	30.12.23	31.12.23	
14.00						Hakkâri'de Bir Mevsim		14.00
18.30						Gizemli Ada The Wicker Man		18.30
20.00		Serseri Aşıklar À bout de souffle	Ayna	Pierre Loti'nin Fantastik Evreni	Godard, Yalnız Sinema Godard seul le cinéma			20.00
	01.01.24	02.01.24	03.01.24	04.01.24	05.01.24	06.01.24	07.01.24	
14.00						Bereketli Topraklar Üzerinde	Bağımsız Türkiye Sineması	14.00
18.30						Nefret Le mépris	Hayatını Yaşamak Vivre sa Vie	18.30
20.00		Çılgılık Il Grido	Kadın Kadındır Une femme est une femme	Kanal	Korku ve Arzu Fear and Desire			20.00

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ EKİM 2023 – OCAK 2024 GÖSTERİM TARİHLERİ

	Pazartesi	Salı	Çarşamba	Perşembe	Cuma	Cumartesi	Pazar	
	08.01.24	09.01.24	10.01.24	11.01.24	12.01.24	13.01.24	14.01.24	
14.00						Kanal	Bağımsız Türkiye Sineması	14.00
18.30						Çete Bande à part	Week End	18.30
20.00		Küçük Asker Le Petit Soldat	Gece	Harakiri	Çılgılık Il Grido			20.00
	15.01.24	16.01.24	17.01.24	18.01.24	19.01.24	20.01.24	21.01.24	
14.00						Çinli Kız La Chinoise	Bağımsız Türkiye Sineması	14.00
18.30						Kahramanlar Şehri Rio Bravo	Çılgılık Il Grido	18.30
20.00		Alphaville	Black Narcissus	Erkek, Dişi Masculin féminin	Yük			20.00

* Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir.

ÖNEMLİ BİLGİLER

- * Sinematek/Sinema Evi biletleri **mobilet.com** internet adresinden ve Mobilet uygulamasından satın alınabilir.
- * Sinematek/Sinema Evi'nin gişesi yoktur.
- * **Çalışma gün ve saatleri:** Pazartesi günleri hariç hafta içi 10.00-20.00 | Hafta sonu 12.00-18.30
- * Sinematek/Sinema Evi programındaki filmlerin bilet ücreti: Tam 60 TL ve 70 TL'dir. Öğrenciler, 65 yaş üstü vatandaşlar, gazi ve engelliler; paso/kart/kimlik göstererek, gösterimleri %50 indirimli izleyebilirler.
- * Etkinliğin iptal edilmesi haricinde, satılan biletler, satış işlemi sonrasında hiçbir şekilde iptal edilmez, değiştirilmez ve ücret iadesi yapılmaz.
- * **İşbirliği kapsamında ortak gerçekleştirilen etkinliklerin farklı kanallardan satışa sunulan bilet ücretlerinden Kadıköy Belediyesi Sinematek/Sinema Evi sorumlu değildir.**
- * Kapalı alanlarda sigara içilmez.
- * Sinema salonuna su haricinde yiyecek ve içecek sokmak yasaktır.
- * Film gösterimleri esnasında telefonların sesinin kapatılmasını, cep telefonu kullanılmamasını, fotoğraf çekilmemesini, filmin video kaydının alınmamasını önemle hatırlatırız.
- * Yerlerimiz numarasız olduğundan filmlere vaktinde gelmeniz rica olunur. **Film başladıktan sonra salona seyirci alınmaz.**
- * Filmlerimizde, programda aksi belirtilmedikçe ara yoktur.
- * Filmlerimiz orijinal dilinde, Türkçe altyazı ile gösterilir. Diğer altyazı seçenekleri mevcut ise programda belirtilir.
- * Sinematek/Sinema Evi programda değişiklik yapma hakkına sahiptir, program değişikliğiyle ilgili duyurular sosyal medya hesaplarından yapılır.

* Sinematek/Sinema Evi sosyal medya hesapları:

instagram.com/sinemateksinemaevi
facebook.com/sinemateksinemaevi
twitter.com/sinematekadikoy

ÖNEMLİ BİLGİLER

- * 7163 sayılı Kanun'un 7. maddesi gereğince sınıflandırılmamış filmler +18 kabul edildiğinden film gösterimlerine, programda aksi belirtilmedikçe 18 yaş altı sinemaseverlerimiz katılamaz.
- * **Kütüphane Çalışma Gün ve Saatleri:** Pazartesi hariç her gün 10.00-18.00.
- * Kütüphanede bulunan kitap, film vb. malzemeler ödünç alınamaz, bina dışına çıkartılamaz.

SİNEMATEK/SİNEMA EVİ KAT PLANI

KAT NO	KÖŞK BİNASI	CAM BİNA
3	Okuma Alanı	
2	Kütüphane	
1	Gişe - Danışma Etkinlik Salonu	Sinema Evi
0	Ofis / Bistro	Ofis
-1	Arşiv	Sergi Salonu
-2	Onat Kutlar Sinema Salonu / WC	

İletişim Bilgileri

+90 216 771 72 98

Osmanağa Mahallesi, Hasırcı Sokak No: 16, Kadıköy / İstanbul

Sinematek/Sinema Evi'yle ilgili tüm güncel bilgilerden haberdar olmak için sinematek@kadikoy.bel.tr'ye e-posta atarak, E-Bülten'imize kayıt olabilirsiniz.

Bizi sosyal medyadan takip edin

  /SinematekSinemaEvi

 /SinemateKadikoy

sinematek.kadikoy.bel.tr

KADIKÖY

BELEDİYESİ

kadikoy.bel.tr | ☎ 444 55 22

 /kadikoybelediye